

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GIŻYCKIEGO ZA 2019 ROK

Podstawa działania:

Ustawa z dnia 14.03.1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej
(t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 59 z późn. zm.)

Teren działania:

Miasto Giżycko
Miasto – Gmina Ryn
Gmina Giżycko
Gmina Kruklanki
Gmina Miłki
Gmina Wydminy

Spis treści:

Wprowadzenie.....	2
Higiena Komunalna – warunki zdrowotne środowiska.....	3
Higiena Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku	10
Środowisko pracy.....	17
Higiena Dzieci i Młodzieży.....	22
Zwalczanie chorób zakaźnych	25
Szczepienia ochronne.....	32
Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.....	35
Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna.....	37

Stan sanitarno – epidemiologiczny powiatu giżyckiego w 2019 roku

Jak co roku przedstawiamy Państwu raport o stanie sanitarno-higienicznym powiatu giżyckiego. Opisujemy w nim działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej naszego regionu w roku 2019, który był dla nas kolejnym bardzo pracowitym. Odzwierciedla on nie tylko pracę naszych służb w 2019 roku, ale pokazuje też zmiany jakie zachodzą w naszym społeczeństwie i regionie. Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest zwykle kojarzona z kontrolami i mandatami. Natomiast naszym głównym zadaniem nie jest karanie lecz dbałość o bezpieczne warunki sanitarno – higieniczne i sanitarno – techniczne życia, pracy, nauki i odpoczynku mieszkańców naszego powiatu i osób przyjeżdżających do nas turystycznie.

Z każdym rokiem zwiększa się zakres działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Od pięciu lat prowadzimy rejestry nowo wykrytych zachorowań na gruźlicę, HIV i AIDS oraz rejestry zachorowań na choroby weneryczne, na podstawie zgłoszeń dokonywanych przez placówki ochrony zdrowia.

Nadal problemem naszego powiatu, z uwagi na endemiczne występowanie zakażonych kleszczy, są bardzo wysokie współczynniki zapadalności (liczba zachorowań / 100 tys. mieszkańców) na boreliozę (*zapadalność prawie pięciokrotnie wyższa niż w kraju i ponad dwukrotnie wyższa niż w województwie*) - 136 zgłoszonych przypadków zachorowań (w 2018 roku – 169) i kleszczowe zapalenie mózgu - 1 zgłoszony przypadek (w 2018 r. – 4; *zapadalność w 2019 roku 3,5- krotnie wyższa niż w kraju i prawie dwukrotnie niższa niż w województwie*)

W minionym roku w naszym powiecie pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego wg ewidencji było 1789 obiektów, w których przeprowadziliśmy 2129 kontroli sanitarnych (1833 w 2018), w tym: 113 kontroli i wizytacji w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, 306 dochodzeń epidemiologicznych dotyczących opracowań chorób zakaźnych oraz 8 wizytacji w ramach promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej. Pobraliśmy do badań laboratoryjnych 261 próbek. Wydaliśmy 822 decyzje (w tym: 488 merytorycznych), 70 postanowień oraz 32 tytuły wykonawcze. Za zaniedbania sanitarno-higieniczne nałożyliśmy 21 mandatów karnych na kwotę 3300 zł.

W ogólnej ocenie stan sanitarno-epidemiologiczny naszego powiatu w 2019 roku był dobry. Systematycznie poprawia się sytuacja w zakładach pracy, placówkach służby zdrowia, szkołach, obiektach turystycznych, placówkach handlowo – usługowych.

Higiena Komunalna – warunki zdrowotne środowiska

Ustawa z 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej stanowi, że do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczące m.in. higieny środowiska, a zwłaszcza wody do spożycia, czystości powietrza atmosferycznego, gleby, wód i innych elementów środowiska w zakresie ustalonym w odrębnych przepisach. Powyższe zadania realizują pracownicy pionu higieny komunalnej, czuwając nad bezpieczeństwem sanitarnym ludności poprzez sprawowanie nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej i urządzeniami wodnymi.

Działalność kontrolna w obiektach nadzorowanych

W 2019 roku pod nadzorem pionu higieny komunalnej znajdowały się 273 obiekty w tym: 245 obiektów użyteczności publicznej, wśród nich m.in. domy pomocy społecznej, obiekty świadczące usługi noclegowe (hotele, motele, pensjonaty, kempingi, schroniska, ośrodki wypoczynkowe), obiekty świadczące usługi w zakresie pielęgnacji ciała (zakłady kosmetyczne i fryzjerskie, solaria, gabinety odnowy biologicznej, salony tatuażu), baseny, ustępy publiczne, dworce, przystanie jednostek pływających, cmentarze , 21 urządzeń wodnych (w 2019 roku liczba wodociągów nie uległa zmianie) oraz 6 kąpielisk (w 2018 – 7 kąpielisk).

Przeprowadzane kontrole, obejmujące swoim zakresem przestrzeganie przepisów dotyczących utrzymania należytego stanu sanitarno- higienicznego w obiektach, w większości przypadków nie wykazały zaniedbań sanitarno-porządkowych. Spośród 273 obiektów w 2019 roku, skontrolowano 260 obiektów (95,2%), niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny i sanitarno- technicznym, stwierdzono w 14 obiektach użyteczności publicznej. Były to: 4 obiekty wczasowo-turystyczne (*hostel twierdza Boyen oraz 3 obiekty w użytkowaniu przedsiębiorcy*), 1 obiekt turystyczny (w użytkowaniu przedsiębiorcy) – niewłaściwa jakość wody w basenie, ustęp publiczny w użytkowaniu przedsiębiorcy, zakład fryzjerski, cmentarz parafialny Kruklanki, kaplica Miłki, kostnica w użytkowaniu przedsiębiorcy, Orlik przy Szkole Podstawowej Nr 7, Mazurskie Centrum Sportów Lodowych w Giżycku, Dom Pomocy Społecznej w Wydminach, w którym stwierdzono niewłaściwą jakość wody ciepłej (bakterie z rodzaju Legionella) oraz 1 obiekt - wniosek dot. hałasu, co stanowiło 5,4% ogółu skontrolowanych. (w 2018 roku obiekty z niewłaściwym stanem sanitarno-higienicznym stanowiły 2,9% ogółu skontrolowanych, w 2017 roku - 4,7 %)

W 2019 roku przeprowadzono 363 kontrole sanitarne, wydano 93 decyzje administracyjne, 17 decyzji płatniczych oraz 57 postanowień, 4 tytuły wykonawcze Pobrano do badań 120 prób (m.in. próby wody do spożycia, wody z kąpieliska, wody z basenu). Nie nakładano mandatów karnych.

Baza noclegowa

Hotele, pensjonaty i motele oraz ośrodki wypoczynkowe stanowią bazę noclegową naszego powiatu. Pod nadzorem pionu higieny komunalnej w 2019 roku było 12 hoteli, 1 motel, 3 pensjonaty, 6 campingów oraz 60 innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie. Podstawowymi elementami uwzględnianymi przy ocenie stanu sanitarnego placówek świadczących usługi hotelarskie były: gospodarka wodno-ściekowa i postępowanie z odpadami komunalnymi, sprawność wentylacji pomieszczeń, stan sanitarno-techniczny obiektu (m.in. pokoi noclegowych, sanitariatów i ciągów komunikacyjnych), postępowanie z bielizną oraz przestrzeganie zasad higieny przez personel. Standard kontrolowanych obiektów systematycznie się poprawia. W dwóch obiektach turystycznych (ośrodek wypoczynkowy, miejsce do ustawiania namiotów) będących w użytkowaniu przedsiębiorcy, w wyniku prowadzonego postępowania uzyskano poprawę stanu sanitarno-technicznego i zakończono postępowanie. W czterech obiektach turystycznych prowadzone jest postępowanie administracyjne. stwierdzono zły stan sanitarno – techniczny (*Hostel Twierdza Boyen w Giżycku oraz 3 w użytkowaniu przedsiębiorcy*).

Bezpieczeństwo osób podróżujących – dworce

W ewidencji Inspekcji znajduje się 1 dworzec PKP, 4 przystanki PKP, 1 przystanek PKS. W 2019 roku niewłaściwy stan sanitarno-techniczny stwierdzono na Dworcu PKP w Giżycku, wdrożono postępowanie administracyjne określające termin wykonania obowiązku – uzyskano poprawę i zakończono postępowanie.

Ustępy publiczne ogólnodostępne

W 2019 roku kontynuowano kontrole stanu sanitarno-technicznego ustępów publicznych i ogólnodostępnych. W dalszym ciągu istotnym problemem jest dostępność toalet dla turystów, szczególnie w miejscowościach najliczniej odwiedzanych w okresie letnim. Na terenie powiatu znajduje się 12 ustępów publicznych, wszystkie skontrolowano - 11 oceniono jako dobre.

W 2019 r. prowadzone było postępowanie administracyjne dot. ustępu publicznego w Galerii Batory Giżycku - postępowanie w toku (uzyskano poprawę w 2020 roku).

Obiekty rekreacji wodnej

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2268 z późn. zm.), Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli (Dz. U. z 2019 r., poz. 255) i Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 21 grudnia 2018 r. w sprawie ewidencji oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli (Dz. U. z 2018 r., poz. 2476), określa sposób zarządzania jakością wody w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli, nadzoru nad jakością wody, nakłada obowiązki na organizatorów kąpielisk i miejsc

okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel, wójta, burmistrza lub prezydenta miasta oraz organy państwowej inspekcji sanitarnej.

W 2019 roku uchwałami rad miast i gmin na terenie powiatu giżyckiego wyznaczono 6 kąpielisk (w 2018 roku wyznaczono 7 kąpielisk):

- kąpielisko miejskie w Giżycku (Jezioro Niegocin)
- kąpielisko Resort Niegocin, Wilkasy (Jezioro Niegocin)
- kąpielisko Gwarek, Piękna Góra (Jezioro Tajty)
- kąpielisko Centralnego Ośrodka Sportu - Ośrodek Przygotowań Olimpijskich w Giżycku (Jezioro Kisajno),
- kąpielisko Camp Junior, Kruklanki (Jezioro Gołdopiwo)
- kąpielisko Ośrodek Dydaktyczno-Sportowy AWF Warszawa (Jezioro Kisajno, Ośrodek Dydaktyczno-Sportowy w Pięknej Górze k/Giżycka)

Jakość wody odpowiadała wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17.01.2019 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpiel (t. j. Dz.U. z 2019 r. poz.255). Wydano 25 bieżących ocen jakości wody - woda przydatna do kąpiel (w 2018- 28 bieżących ocen jakości wody) oraz 6 ocen sezonowych jakości wody po zakończeniu sezonu, (w 2018 - 7 ocen sezonowych jakości wody), 1 ocenę czteroletnią (kąpielisko miejskie w Giżycku - Jezioro Niegocin).

Ponadto w sezonie 2019 organizatorzy zbadali wodę na zlecenie z 12 miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel. Jakość wody odpowiadała w/w rozporządzeniu, wydano 24 bieżące oceny jakości wody stwierdzające przydatność wody do kąpiel. Zgodnie z obowiązującymi przepisami organizator bada wodę nie wcześniej niż 10 dni przed sezonem oraz przynajmniej raz w trakcie jego trwania (w sezonie 2018 zbadano wodę na zlecenie organizatorów z 4 miejsc wykorzystywanych do kąpiel i wydano 8 bieżących ocen jakości wody stwierdzających przydatność wody do kąpiel). Zarówno kąpieliska, jak i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpiel muszą być właściwie oznakowane przez ich organizatora i tylko w przypadku takich miejsc osoby korzystające z kąpiel mają pewność, że woda w nich jest systematycznie badana i nie stanowi zagrożenia zdrowotnego.

W 2019 roku w badanych kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpiel i nie stwierdzono zakwitów sinic (*podczas zakwitów sinic niebezpieczeństwo dla zdrowia osób korzystających z kąpiel stanowią produkowane przez nie toksyny. U osób wrażliwych w wyniku kontaktu z toksynami mogą wystąpić podrażnienia i zmiany skórne, np. rumień, wysypka grudkowata, pokrzywka, świąd skóry, zapalenia spojówek*).

Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w trakcie sezonu kąpielowego wydaje komunikaty informujące o jakości wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpiel. Komunikaty są zamieszczane na stronie internetowej WSSE w Olsztynie. Dokładne informacje na temat przydatności wody w poszczególnych kąpieliskach na terenie powiatu i województwa można uzyskać we właściwych terenowo Powiatowych Stacjach Sanitarno-

Epidemiologicznych oraz z serwisu kąpieliskowego aktualizowanego w każdą środę (w sezonie kąpielowym), znajdującego się na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Sanitarnego pod adresem: <http://www.gis.gov.pl>

W 2016 roku weszło w życie nowe rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016), które nakłada na zarządzających basenami badanie jakości wody, zgodnie z ustalonym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym harmonogramem. W przypadku stwierdzenia przekroczeń parametrów określonych w w/w rozporządzeniu zarządzający podejmuje działania naprawcze oraz przeprowadza powtórne badanie jakości wody potwierdzające spełnienie wymagań, o czym informuje Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

W powiecie giżyckim w roku 2019 roku pod nadzorem inspekcji sanitarnej znajdowało się 5 basenów kąpielowych krytych. Nadzór sanitarny nad basenami kąpielowymi dotyczył zarówno oceny stanu technicznego obiektu, jak i oceny jakości wody.

W minionym roku prowadzone było postępowanie administracyjne dotyczące jakości wody w basenach:

- Pływalnia kryta Giżycko - stwierdzono obecność bakterii Legionella (niewłaściwa jakość wody ciepłej użytkowej z prysznicza męskiego - stwierdzono bakterie z rodzaju Legionella, skażenie średnie), nie wydawano decyzji administracyjnej, w wyniku podjętych działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody i umorzono postępowanie.
- AZS COSA Ośrodek w Wilkasach ul. Niegocińska 5 (basen duży) stwierdzono ponadnormatywną zawartość chloroformu (próby pobrano pod koniec 2019 roku w związku z powyższym postępowanie administracyjne wszczęto w styczniu 2020 r., wydano decyzję administracyjną - *uzyskano poprawę w lutym 2020 roku, zakończono postępowanie*.

W roku sprawozdawczym wydano 5 zbiorczych ocen rocznych dotyczących jakości wody, odpowiadających wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016).

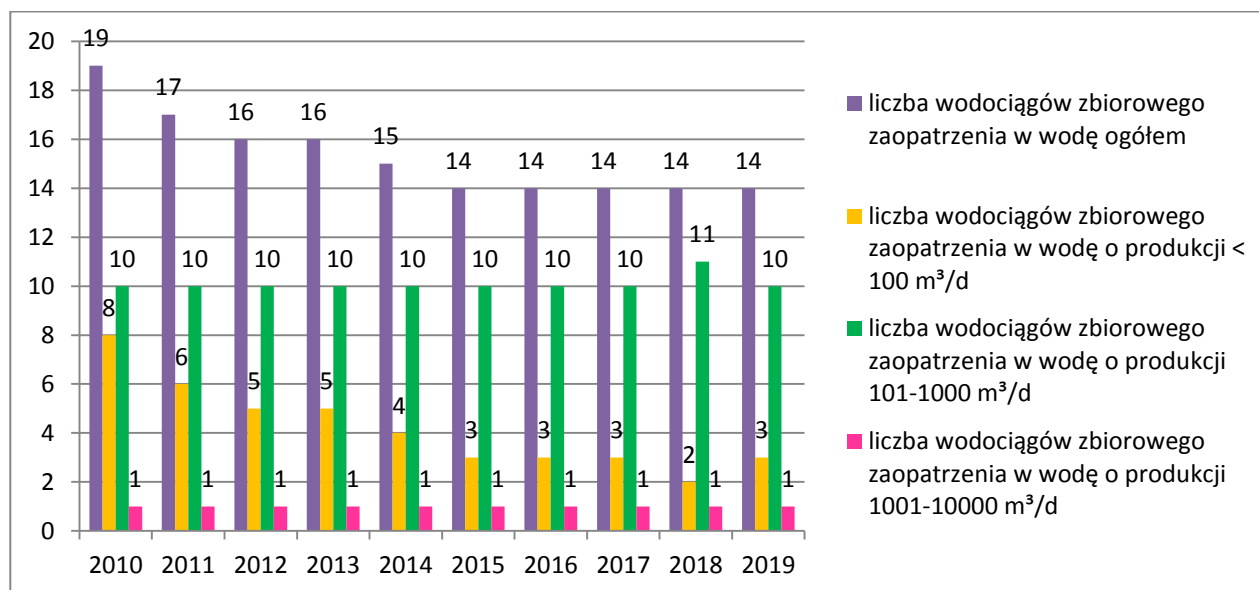
Monitoring jakości wody do spożycia

Podstawę zaopatrzenia w wodę do spożycia na terenie powiatu stanowią wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oparte na wodach podziemnych, które pierwotnie nie są zanieczyszczone bakteriologicznie i nie wymagają stałej dezynfekcji wody. Chlorowanie stosuje się tylko w sytuacjach awaryjnych, w razie wtórnego zanieczyszczenia bakteriologicznego i profilaktycznie – po przeprowadzanych remontach i modernizacjach na ujęciach i sieciach wodociągowych. Cechą charakterystyczną wód podziemnych jest wysoka zawartość żelaza, manganu i jonu amonowego oraz związana z tym podwyższona mętność.

W 2019 roku wodę do spożycia 54.852 mieszkańcom naszego powiatu dostarczało 14 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę – zgodnie z ustawą z 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t. j. Dz. U z 2017 r. poz. 328 z późn zm.). Liczba wszystkich urządzeń wodnych do zaopatrywania w wodę w 2019 roku przedstawiała się następująco:

- wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę:
  - a) o wydajności <100 m³/d – 3
  - b) o wydajności 101-1000 m³/d – 10
  - c) o wydajności 1001-10000 m³/d – 1
- inne podmioty zaopatrujące w wodę do spożycia – 7

W 2019 roku liczba wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w stosunku do 2018 roku nie zmieniła się. Około 98,27 % mieszkańców powiatu giżyckiego korzysta z wody wodociągowej, pozostali są zaopatrywani w wodę z ujęć prywatnych:

Gmina	Liczba ludności	Liczba wodociągów publicznych	Liczba ludności zaopatrywanej z wodociągów publicznych	Stopień zwodociągowania terenu w %
miasto Giżycko	28251	1	28251	100,00
miasto i gmina Ryn	5692	1	5581	98,05
gmina Giżycko	8535	4	8282	97,03
gmina Kruklanki	3184	2	3164	99,37
gmina Miłki	3840	2	3441	89,61
gmina Wydminy	6316	4	6133	97,10
Razem	55818	14	54852	98,27

Zgodnie z przepisami prawnymi (Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi – (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) w przypadku przekroczeń parametrów mikrobiologicznych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny stwierdza warunkową przydatność wody do spożycia bądź brak przydatności wody do spożycia i nakazuje podjęcie przez podmiot działań naprawczych. Jeżeli przekroczenie dopuszczalnych wartości parametrów fizyko - chemicznych nie stwarza zagrożenia dla zdrowia Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny stwierdza warunkową przydatność wody do spożycia i wydaje decyzję administracyjną określając dopuszczalne wartości parametryczne oraz termin na doprowadzenie jakości wody do właściwego składu. *(zgodnie z powyższym rozporządzeniem i interpretacją Głównego Inspektora Sanitarnego, jeżeli wartości parametrów fizyko - chemicznych nie stwarzają zagrożenia dla zdrowia, a podjęte działania naprawcze są wystarczające przedsiębiorca ma 30 dni na doprowadzenia wody do właściwej jakości. W uzasadnionych przypadkach po uzyskaniu zgody właściwego państwowego inspektora sanitarnego czas może zostać wydłużony do 60 dni., dopiero w przypadku braku, w w/w terminie, doprowadzenia wody do należytej jakości Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny stwierdza warunkową przydatność wody do spożycia określając termin trwania przekroczenia oraz dopuszczalną wartość parametryczną jaką w tym czasie może osiągnąć dany parametr).*

W roku sprawozdawczym prowadzono postępowanie administracyjne dotyczące jakości wody w 2 wodociągach, stwierdzono zanieczyszczenie bakteriologiczne (wydano 4 decyzje administracyjne):

- wodociąg publiczny Miłki - dnia 08.04.2019 r. wydano decyzję administracyjną, której nadano rygor natychmiastowej wykonalności - stwierdzono brak przydatności wody do spożycia ze względu na obecność Escherichia coli (21 NPL/100ml i 9 NPL/100ml) oraz bakterii z grupy coli (201 NPL/100ml). Podjęto działania naprawcze (chlorowanie sieci, płukanie, ponowne pobranie prób, zastępcze źródło wody - beczkowóz, woda butelkowana). Uzyskano poprawę jakości wody i dnia 17.04.2019 r. zakończono postępowanie.
- wodociąg publiczny Miłki - dnia 17.04.2019 r. wydano decyzję administracyjną, w której stwierdzono warunkową przydatności wody do spożycia ze względu na obecność bakterii z grupy coli (<10 jtk/100ml). Podjęto działania naprawcze (chlorowanie sieci, płukanie, ponowne pobranie prób). Uzyskano poprawę jakości i dnia 26.04.2019 r. zakończono postępowanie.
- wodociąg publiczny Miłki - dnia 26.04.2019 r. wydano decyzję administracyjną, w której stwierdzono warunkową przydatności wody do spożycia ze względu na nieprawidłowe zmiany ogólnej liczby mikroorganizmów w 22C (> 300 jtk/1ml). Podjęto działania naprawcze (płukanie sieci, ponowne pobranie prób). Uzyskano poprawę jakości wody, dnia 20.05.2019 r. zakończono postępowanie.
- wodociąg publiczny Orłowo - dnia 06.05.2019 r. wydano decyzję administracyjną, w której stwierdzono warunkową przydatności wody do spożycia ze względu na nieprawidłowe zmiany ogólnej liczby mikroorganizmów w 22C (> 300 jtk/1ml). Podjęto działania naprawcze (wymiana pompy głębinowej, płukanie sieci, ponowne pobranie prób). Uzyskano poprawę jakości wody i dnia 31.05.2019 r. zakończono postępowanie.

W 2019 roku na skutek działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej uzyskano poprawę jakości wody:

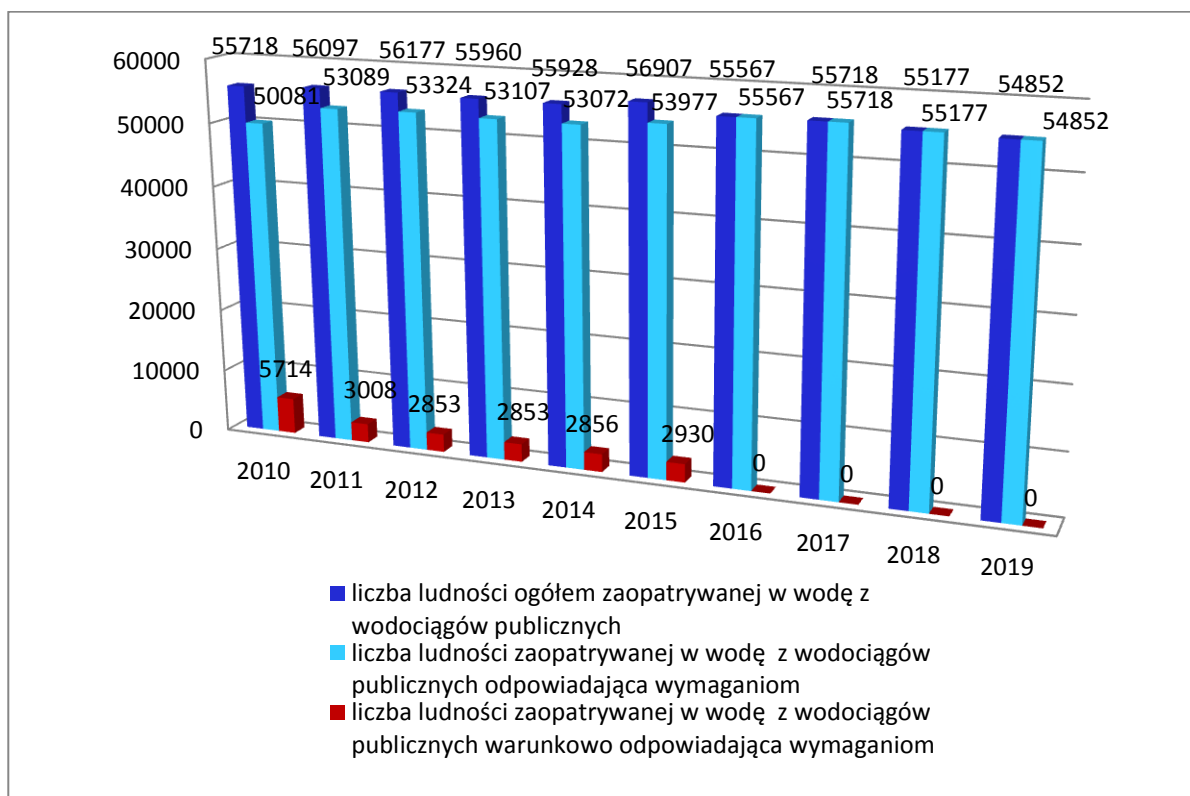
- w wodociągu publicznym Miłki
- wodociągu publicznym Orłowo .

W roku sprawozdawczym nie prowadzono postępowania administracyjnego dotyczącego przekroczeń parametrów fizyko - chemicznych.

W minionym roku prowadzono postępowanie administracyjne dotyczące Stacji Uzdatniania Wody - wodociąg lokalny w użytkowaniu przedsiębiorcy (postępowanie w toku, wydano decyzję administracyjną, termin wykonania 2020 r.).

O warunkowej przydatności wody do spożycia decydują w głównej mierze podwyższone wartości żelaza i manganu, które świadczą o niewłaściwie prowadzonym procesie uzdatniania wody. Parametry te nie mają bezpośredniego wpływu na zdrowie ludzi, jednak budzą duże zastrzeżenia konsumentów ze względu na niepożądane zmiany cech organoleptycznych wody – w 2019 roku nie wydawano decyzji i oceny o warunkowej przydatności wody do spożycia.

Podsumowując, w 2019 roku 14 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia na terenie naszego powiatu produkowało wodę odpowiadającą wymaganiom określonym w rozporządzenia. Ministra Zdrowia. z 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) t.j. 100% osób korzystających z wody z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia korzysta z wody o właściwej jakości.

Higiena Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

Państwowa Inspekcja Sanitarna w powiecie giżyckim

w 2019 roku obejmowała nadzorem 850 obiektów żywnościowo-żywnościowych oraz 10 miejsc obrotu materiałami i wyrobami kontaktującymi się z żywnością.

Kontrolowała w nich przestrzeganie przepisów określających wymagania sanitarno-higieniczne niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa żywności podczas produkcji, magazynowania, transportu i obrotu środkami spożywczymi, materiałami i wyrobami kontaktującymi się z żywnością.

W skontrolowanych 554 nadzorowanych obiektach (co stanowi 64,4 % zaewidencjonowanych) przeprowadzono 909 kontroli sanitarnych (w 2018 roku – 707), w tym 95 interwencyjnych (w 2018 roku – 82).

W stosunku do podmiotów naruszających obowiązujące przepisy, w celu wyegzekwowania poprawy stanu sanitarno-higienicznego i usunięcia nieprawidłowości wydano 134 decyzje administracyjne. Ponadto wydano 69 decyzje zatwierdzające działalność zakładów i 81 decyzji o wykreśleniu z rejestru PIS (ogółem wydano 284 decyzji, w 2018 - 255). Za stwierdzone podczas kontroli uchybienia higieniczno-sanitarne nałożono 20 mandatów karnych na łączną kwotę 3100,00 zł (w 2018 -15/2650,00 zł) Kierując się analizą ryzyka szczególnym nadzorem obejmowano zakłady, które w latach poprzednich wykazywały zły stan sanitarny oraz te, które produkują wyroby stwarzające największe zagrożenie o dużym znaczeniu populacyjnym, tzn. ciastkarnie, zakłady garmażeryjne i zakłady żywieniowe.

Wśród zagadnień tematycznych realizowanych w 2019 roku dużo uwagi poświęcono m.in.:

- nadzorowi nad sposobem i poprawnością zagospodarowania niesprzedanego towaru;
- ocenie stopnia zaawansowania oraz nadzorowi nad realizacją obowiązku wdrożenia GHP/GMP (Dobra Praktyka Higieniczna / Dobra Praktyka Produkcyjna) oraz systemu HACCP (System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli);
- nadzorowi nad warunkami sanitarno-higienicznymi bloków żywienia w placówkach letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży;
- nadzorowi nad obiektami bazy żywieniowej w ośrodkach wczasowo-wypoczynkowych oraz obiektami żywnościowymi przy trasach i w miejscowościach turystycznych w okresie wakacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem żywieniowych obiektów ruchomych/ tymczasowych działających w trakcie okazjonalnych imprez.

Zakłady żywności, żywienia oraz obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był na podstawie jednolitych kryteriów, tzw. arkusza ocen. Ocenę negatywną otrzymują zakłady, w których stwierdzone są odstępstwa od wymagań istotnych dla bezpieczeństwa żywności. W powiecie giżyckim wszystkie zakłady oceniono jako zgodne z wymaganiami.

Nie mniej jednak, w zakładach sektora spożywczego skontrolowanych w 2019 roku odnotowywano nieprawidłowości: m.in.

- w zakładach produkcji żywności:

- urządzenia, sprzęt i inne składniki wyposażenia nieprawidłowe, zniszczone;
- zły stan techniczny pomieszczeń produkcyjnych;
- brak zabezpieczenia p/szkodnikami

- obrotu żywnością:

- brak systematycznego monitorowania temperatury w urządzeniach chłodniczych i dokonywania zapisów z tej czynności;
- braku segregacji asortymentowej przechowywanej żywności w urządzeniach chłodniczych;
- braku systematycznych zapisów dokumentujących realizację GHP lub nieprzestrzeganie przez personel ustalonych zasad GHP

- żywienia zbiorowego otwartego:

- surowce, produkty kulinarne poddawane mrożeniu bez właściwego znakowania;
- niezachowanie właściwej higieny osobistej pracowników mających kontakt z żywnością;
- w urządzeniach chłodniczych surowce, półprodukty, gotowe wyroby przetrzymywane razem - brak segregacji asortymentowej;

- w tym małej gastronomii:

- brak systematycznego monitorowania temperatury w urządzeniach chłodniczych i dokonywania zapisów z tej czynności;
- w całym zakładzie przy umywalkach do mycia rąk, brak ręczników jednorazowego użytku;

- żywienia zbiorowego zamkniętego:

- nieprawidłowy stan techniczny ścian, sufitów w pomieszczeniach magazynowych;
- brudno utrzymane wyposażenie w kuchni: szafki, urządzenia chłodnicze, stolnice; brudna z zalegającymi resztkami żywności posadzka;
- personel procuje w odzieży prywatnej.

Właściciele modernizują zakłady w miarę swoich możliwości finansowych i usuwają bieżące niezgodności, a w ramach opracowanych i wdrożonych systemów GHP/GMP zapewniają, by produkowana i wprowadzana do obrotu żywność była bezpieczna dla konsumenta.

Odnotowuje się stale zwiększającą liczbę nowoczesnych urządzeń chłodniczych z automatyczną regulacją, co poprawia warunki przechowywania środków spożywczych łatwo psujących się i umożliwia ich właściwą segregację. Corocznie zwiększa się liczba sklepów wyposażonych w klimatyzację.

W roku 2019 odnotowano jedno zatrucie pokarmowe w domu prywatnym w miejscowości Wilkasy, gmina Giżycko:

w dniu 31.10.2019 r. u 3 - osobowej rodziny po spożyciu tataru (przygotowywanego w domu i spożytego w dniu 30.10.2019 r.), wystąpiły objawy zatrucia. Dnia 01.11.2019 r. wszystkie osoby zostały przyjęte na oddział zakaźny w Giżycku.

W dniu 06.11.2019 r. po otrzymaniu zgłoszenia zatrucia salmonellą, pracownicy Sekcji Epidemiologii o przeprowadzili dochodzenie epidemiologiczne (po wypisie ze szpitala zakażonej rodziny).

W wyniku przeprowadzonego dochodzenia epidemiologicznego nie stwierdzono produktów użytych do przygotowania tataru. Ustalono, iż jajka zakupiono na Targowisku Miejskim w Giżycku (od przypadkowej osoby), mięso wołowe w sklepie w Giżycku.

W związku z powyższym Sekcja Higieny Żywności i Żywienia nie podejmowała działań.

Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz badań sanitarnych

W powiecie giżyckim od 2004 r. realizowany jest *plan pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu* tworzony na podstawie *Krajowego planu poboru próbek* na dany rok wskazujący liczbę i kierunki badań próbek żywności w zależności od liczby mieszkańców oraz liczby funkcjonujących obiektów produkcji żywności w powiecie. Niezależnie od ustalonego planu, w przypadku wystąpienia podejrzenia niewłaściwej jakości żywności wprowadzanej do obrotu czy zatruc pokarmowych, również pobierane są próbki.

W 2019 roku zbadano ogółem 146 próbek, w tym:

- 143 próbek żywności (krajowe, z importu, UE)
- 3 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (2 z importu)

Badano między innymi:

- mleko i przetwory mleczarskie – 32 (w tym 15 próbek lodów)
- wyroby cukiernicze i ciastkarskie – 18
- mięso, podroby i produkty mięsne – 17
- drób, podroby i produkty drobiarskie, jaja i produkty jajeczne - 15
- zioła i przyprawy – 5
- ryby i owoce morza – 9

- warzywa (w tym strączkowe) – 6
- owoce – 14
- ziarno zbóż i przetwory zbożowo-mączne - 6
- środki specjalnego przeznaczenia żywieniowego - 7

Jakość zdrowotna środków spożywczych

Ocenę jakości zdrowotnej środków spożywczych przeprowadzono na podstawie badań laboratoryjnych próbek żywności należących do 20 grup asortymentowych, zarówno produkcji krajowej, jak i z importu, tzn. pochodzących z innych krajów UE oraz z krajów trzecich. Zakres badań obejmował wiele parametrów dotyczących zanieczyszczeń mikrobiologicznych, biologicznych i fizycznych, parametrów fizykochemicznych, cech organoleptycznych i znakowania. Spośród 143 próbek żywności pobranych w 2019 roku zakwestionowano – 8 próbek tj.:

- 1 próbka - mięso na kotlety z indyka, surowy wyrób mięsny chłodzony, do spożycia po obróbce cieplnej - wykryto obecność bakterii chorobotwórczych Salmonella w 25 g produktu
- 1 próbka - wątróbka drobiowa – wykryto obecność bakterii Campylobacter jejuni w 10 g
- 5 próbek - lody śmietankowe - ze względu na przekroczenie liczby bakterii z rodziny *Enerobacteriaceae* (ok. $1,8 \times 10^3$ jtk/g), co świadczyło o niezachowaniu właściwej higieny przy sprzedaży;
- 1 próbka - Suplement diety MÖLLER'S Tran Norweski suplement diety o aromacie cytrynowym - ze względu na nieprawidłowe znakowanie.

Pozostałe wyniki badań próbek żywności były prawidłowe, zgodne z aktualnymi przepisami prawa żywnościowego.

W odniesieniu do żywności zagrażającej zdrowiu konsumentów podejmowano działania w ramach europejskiego Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF). W 2019 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku, za pośrednictwem Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie, otrzymał 29 powiadomień, celem podjęcia stosownych działań. Wśród otrzymanych, 16 powiadomień stanowiło powiadomienia alarmowe wymagające szybkiego wycofania produktów z obrotu, 9 – informacyjne, 4 - typu NEWS,

W 12 przypadkach powiadomienia alarmowe dotyczyły żywności, a w 4 - materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Powiadomienia alarmowe dotyczyły m.in.:

- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu dla benzo(a)pirenu i sumy WWA, w suplemencie diety pn.: „Propolis Forte o smaku mentolowym x 30 tabletek - suplement diety”,

- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A (produkowanej przez grzyby) w następujących produktach:

„Mąka żytnia do wypieku domowego chleba”,

„Płatki owsiane błyskawiczne KROS”,

„Żytnie płatki błyskawiczne pełnoziarniste”,

- stwierdzenie migracji formaldehydu z kubków z włóknami bambusa,
- stwierdzenie migracji sumy pierwszorzędowych amin aromatycznych z wyrobu przeznaczonego do kontaktu z żywnością pn. Łyżka kuchenna „Sella Odelo”,
- wykrycia obecności w 25 g produktu bakterii Salmonella w „Mięsie na kotlety z indyka. Surowy wyrób mięsny chłodzony do spożycia po obróbce cieplnej”,
- stwierdzenia obecności Salmonella Enteritidis w 25 g w 1 z 5 wycinków skórek szyj kurcząt,
- stwierdzenia obecności pleśni na powierzchni produktu pn.: „Biszkopty z nadzieniem morelowym i polewą kakaową”,
- stwierdzenia ciała obcego (kawałka szkła) w produkcie pn. „Gołąbki gospodarza”- gołąbki wieprzowo-wołowe w sosie pomidorowym 500 g w szklanym słoiku,
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu aflatoksyny B1 oraz sumy aflatoksyn w maśle orzechowym,
- możliwego zanieczyszczenia fragmentami metalu wafli kukurydzianych,
- stwierdzenia szypułek jabłek w proszku z jabłek
- niedeklarowanego białka mleka w produkcie pn. SOJAVIT 85 Soy Protein Isolate Formuła

W celu wyeliminowania zagrożeń zgłoszonych w ramach Systemu RASFF, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku na podstawie otrzymywanych list dystrybucyjnych przeprowadził w 53 obiektach żywnościowo - żywieniowych oraz obiektach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością 66 kontroli i otrzymał 16 informacji uzyskanych telefonicznie.

W toku przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono w obrocie produktów/wyrobów ujętych w powiadomieniach alarmowych.

Jakość żywienia w wybranych zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego

W 2019 roku przeprowadzono ocenę jakościową planowanych 15 jadłospisów w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego (9 stołówkach szkolnych i 6 stołówkach przedszkolnych). Ponadto w 2 stołówkach przedszkolnych dokonano teoretycznej oceny ilościowej (na podstawie przedkładanych jadłospisów - raportów magazynowych), kierując się bazą danych pochodzącą z Instytutu Żywności i Żywienia w Warszawie pn. „Tabele wartości odżywczej produktów spożywczych i potraw 2017” oraz Normami żywienia dla populacji Polski z 2017 r.

Dokonano oceny jakości żywienia (I i II śniadanie oraz obiad) sporządzonej na podstawie dziennych raportów magazynowych w 2 przedszkolach: Przedszkole Miejskie Nr 4 w Giżycku ul. Jagiełły 3 oraz Przedszkole Nr 1 w Giżycku, ul. Drzymały 9.

Ocenione jadłospisy dekadowe opracowano zgodnie z zasadami racjonalnego żywienia dzieci przedszkolnych. Serwowane I śniadania zawierały mleko w formie zupy z dodatkiem węglowodanowym (płatki, ryż, kasza), bądź napoju mlecznego (bawarka, kakao). Drugie śniadania składały się zazwyczaj z kanapki z dodatkiem białkowym, owocowo- warzywnym oraz napoju. Posiłki obiadowe były urozmaicone, w ciągu dekady zupy nie powtarzały się i były zwykle bogate w różnorodne warzywa. Drugie dania składały się zwykle z produktu białkowego (m.in. mięso, drób, ryby), produktu objętościowego (ziemniaki, makaron, kasza) oraz dodatków warzywno –owocowych.

Do posiłku obiadowego serwowany był napój: herbata lub kompot sporządzony z różnych owoców. Uwzględniono potrawy z wykorzystaniem roślin strączkowych, migdałów oraz nasion. Dania uatrakcyjniane były poprzez surowe dodatki owocowo - warzywne m. in. jabłka, gruszki, banany oraz warzywa sezonowe - dynia. Przy sporządzaniu potraw uwzględniono również różne techniki kulinarne, dobrano produkty pod względem barwy oraz konsystencji. Zadbano o urozmaicenie diety w produkty z różnych grup. Na podstawie otrzymanych wyników stwierdzono również, że planowane żywienie pokryło zapotrzebowanie na energię - białka , tłuszczu, węglowodanów (% realizacji normy EAR)

Ponadto kontynuowano działania mające na celu wdrożenie zaleceń rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lutego 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. (Dz.U z 2016 r. poz. 1154). Jadłospisy oceniano również zgodnie z wytycznymi zawartymi w w/w rozporządzeniu. Stwierdzono, iż:

- na całodzienne żywienie składały się środki spożywcze pochodzące z różnych grup środków spożywczych;
- posiłki (śniadanie, drugie śniadanie, obiad) zawierały produkty z różnych grup środków spożywczych;
- nie używano koncentratów spożywczych;
- od poniedziałku do piątku podawano nie więcej niż dwie porcje potrawy smażonej;
- do smażenia używano olej roślinny rafinowany rzepakowy;
- napoje przygotowywane były na miejscu i zawierały nie więcej niż 10 g cukrów w 250 ml produktu gotowego do spożycia
- każdego dnia podawano: co najmniej dwie porcje mleka lub produktów mlecznych, co najmniej jedną porcję z grupy mięso, jaja, orzechy, nasiona roślin strączkowych, w każdym posiłku warzywa lub owoce, co najmniej jedna porcja produktów zbożowych w śniadaniu, obiedzie
- raz w tygodniu podawano porcję ryby.

Z 15 ocenianych jadłospisów w zakresie w/w rozporządzenia w jednym stwierdzono nieprawidłowości (stołówka przedszkolna) - przy planowaniu jadłospisów nie uwzględniono ograniczenia do dwóch potraw smażonych w tygodniu. Wszczęto postępowanie administracyjne.

Ponadto, w toku przeprowadzanych kontroli, udzielano porad oraz wyjaśnień dotyczących problemowych zagadnień, przekazywano informacje dotyczące adresów stron internetowych promujących zdrowe odżywianie dostosowane do aktualnych przepisów prawnych. W związku z wdrożeniem wymagań określonych w wymienionym rozporządzeniu jakość żywienia systematycznie się poprawia.

Nadzór nad żywnością prozdrowotną

W roku 2019 nadzór nad wprowadzaniem do obrotu żywności prozdrowotnej obejmujący suplementy diety, środki specjalnego przeznaczenia żywieniowego i żywność wzbogacaną, był sprawowany między innymi poprzez wzmożone kontrole oraz realizację planu pobierania próbek. W obiektach znajdujących się pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w ramach wzmożonego nadzoru, sprawdzano warunki sprzedaży oraz oceniano znakowanie tych produktów. W toku kontroli nieprawidłowości nie odnotowano.

Ocenę bezpieczeństwa suplementów diety i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego przeprowadzono na podstawie badań laboratoryjnych wykonanych zgodnie z *Planem poboru próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu w PIS na 2019 r.* Pobrano do badań ogółem 10 próbek środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, żywności wzbogacanej oraz suplementów diety, w kierunku: zanieczyszczenia metalami szkodliwymi dla zdrowia, mykotoksynami, azotanami, pozostałościami pestycydów. Oceniano również znakowanie.

Za nieprawidłowe znakowanie zakwestionowano 1 próbkę suplementu diety:

Na etykiecie w/w środka spożywczego użyto nieprawidłowego określenia „% zalecanego dziennego spożycia”. Zgodnie z § 5 ust. 5 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 października 2007 r. w sprawie składu oraz oznakowania suplementów diety (Dz. U. z 2018 r. poz. 1951 z późn. zm.) informacje o zawartości witamin i składników mineralnych podaje się w procentach w stosunku do „referencyjnych wartości spożycia” określonych w pkt części A załącznika XIII do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz.U.UE.L.11.304.18 z późn. zm.)

Dokumentację dotyczącą zakwestionowanych suplementów diety przekazano za pośrednictwem WSSE w Olsztynie do właściwej terenowo Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych celem podjęcia działań zgodnie z kompetencjami.

Nie kwestionowano wyników badań laboratoryjnych próbek żywności prozdrowotnej w zakresie zanieczyszczeń mikrobiologicznych, chemicznych oraz zawartości substancji dodatkowych.

Środowisko pracy

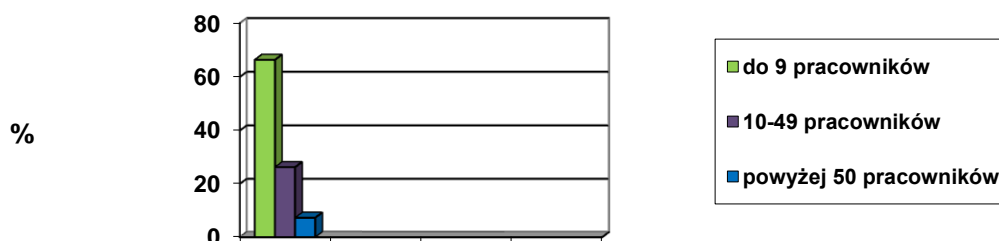
Higiena Pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawuje nadzór nad warunkami pracy polegający między innymi na ich ocenie, identyfikacji zagrożeń występujących na stanowiskach pracy, kontroli wyników badań stężeń i natężeń czynników szkodliwych w środowisku pracy oraz podejmowaniu działań mających na celu minimalizację niekorzystnego wpływu wymienionych czynników na zdrowie pracujących, prowadzi postępowania w sprawie podejrzenia choroby zawodowej.

Tak jak w latach ubiegłych, bieżący nadzór nad środowiskiem pracy w 2019 roku związany był z egzekwowaniem od pracodawców obowiązków wynikających z krajowych i wspólnotowych aktów prawnych dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym głównie: kodeksu pracy, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, rozporządzeń Ministra Zdrowia w sprawie czynników rakotwórczych oraz szkodliwych czynników biologicznych, rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 REACH - w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów, rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 (CLP) wprowadzające w UE nowy system klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji chemicznych i mieszanin, ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach i ustawy o produktach biobójczych.

Pion higieny pracy sprawował nadzór nad 232 zakładami pracy naszego powiatu, w których zatrudnionych jest 3795 osób. Struktura zakładów, uwzględniająca wielkość zatrudnienia, od lat utrzymuje się na tym samym poziomie:

Procentowa struktura zatrudnienia w zakładach pracy w powiecie giżyckim

Zdecydowana większość zakładów objętych nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego (154 zakłady) to firmy małe, zatrudniające do 9 pracowników, 61 firm zatrudnia od 10 do 49 osób, 17 zakładów zatrudnia powyżej 50 pracowników, w tym 2 największe powyżej 250 osób to: Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska i „ES-SYSTEM” Wilkasy.

Główne branże w powiecie giżyckim objęte nadzorem higieny pracy to: przemysł spożywczy (zakłady produkujące: artykuły mleczarskie, piekarniczo-cukiernicze, mięsno-wędliniarskie), drzewno-meblarski (tartaki, zakłady stolarskie), rolny (gospodarstwa rolne, mieszalnie pasz, fermy), gospodarki leśnej, produkcja sprzętu oświetleniowego, produkcja maszyn do obróbki metalu i przyrządów pomiarowych, wyrobów metalowych (piece co, maszyny rolnicze, sита, siatka ogrodzeniowa, konstrukcje i części metalowe) i z tworzyw sztucznych (okna, łodzie, inne drobne wyroby – asortyment w zależności od zamówienia). Wśród zakładów usługowych dominują warsztaty z branży samochodowej, drzewno-stolarskiej oraz ogólnobudowlanej.

W 2019 roku przeprowadzono 103 kontrole (79 kontroli sanitarnych w 70 zakładach, 24 postępowania w sprawie chorób zawodowych). Naruszenie wymogów higieniczno - zdrowotnych stwierdzono w 29% skontrolowanych zakładów.

Łącznie wydano 65 decyzji administracyjnych, w tym 12 dotyczących chorób zawodowych.

Decyzje merytoryczne zawierały 36 nakazów, dotyczących w szczególności:

- przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy
- wyeliminowania bądź obniżenia do możliwie najniższego poziomu wartości normatywnych styrenu / pyłu
- doprowadzenia do właściwego stanu zaplecza higieniczno-sanitarnego oraz pomieszczeń pracy
- założenia, uzupełnienia bądź aktualizacji wymaganej dokumentacji (orzeczenia lekarskie, zaświadczenia ze szkoleń bhp pracowników oraz pracodawców, karty oceny narażenia zawodowego, różnego typu rejestrów i dokumentów)

Ocena środowiska pracy i narażenia zawodowego

W 2019 roku na terenie powiatu giżyckiego znajdowało się 10 zakładów, w których występowało przekroczenie najwyższych dopuszczalnych natężeń/stężeń czynników szkodliwych dla zdrowia (hałasu, pyłu, czynnika chemicznego - styrenu).

Utrzymujące się powyżej normy poziomy hałas (dotyczy 7 przedsiębiorstw) w większości zakładów związane są ze specyfiką prowadzonej działalności, jednak oscylują w możliwie najniższych do osiągnięcia poziomach. W przypadku dwóch zakładów wydano ponownie decyzję o przedłużeniu terminu wyeliminowania bądź obniżenia do możliwie najniższego poziomu przekroczenia wartości normatywnych hałasu z terminem do połowy i końca marca 2020 roku.

Przekroczenie wartości normatywnej pyłu dotyczy 2 zakładów (w kontrolowanym w 2019 r. zakładzie wydano decyzję administracyjną – termin 30.11.2019 r., który na prośbę strony prolongowano do 15.04.2020 r.). Przekroczenie stężenia styrenu w zakładzie – nieaktualne, przedsiębiorca zamknął zakład.

W narażeniu powyżej najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu pracuje 88 osób, co stanowi mniej niż 2,5%. To odsetek pracowników zatrudnionych we wszystkich zakładach objętych ewidencją. W narażeniu na pyły powyżej NDS łącznie pracuje 6 osób.

Czynniki rakotwórcze

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarnej - Epidemiologicznej w Giżycku aktualnie znajdują się 3 zakłady, w których pracownicy narażeni są bądź mają kontakt z czynnikami rakotwórczymi. W nadzorowanych zakładach pracy na terenie powiatu giżyckiego występują dwa procesy technologiczne, w których dochodzi do uwalniania substancji chemicznych, ich mieszanin lub czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, tj.:

- procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych obecnych w sadzy węglowej, smołach i pakach węglowych (zakład kominarski)
- prace związane z narażeniem na pył drewna twardego.

Inne czynności, przy których występuje kontakt z czynnikami rakotwórczymi są to:

- prace przy wykonywaniu oznaczeń laboratoryjnych w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi jakimi są stosowane substancje i mieszaniny chemiczne

Substancje i mieszaniny chemiczne

Nadzór Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu giżyckiego w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o substancjach i mieszaninach chemicznych, produktach biobójczych oraz nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 prowadzony był bezpośrednio w zakładach pracy i u podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzanie do obrotu substancji i mieszanin chemicznych. Na terenie powiatu nie zewidencjonowano producentów i importerów wprowadzających do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne. Jak wynika z danych kontroli większość podmiotów gospodarczych podlegających przepisom z zakresu substancji chemicznych i ich mieszanin to przedsiębiorcy stosujący w działalności zawodowej substancje i mieszaniny – branża związana z produkcją łodzi, spożywcza, stolarsko-meblarska, produkcja przyrządów pomiarowych, sprzętu oświetleniowego, maszyn do obróbki metalu, działalność usługowa związana z turystyką, sportem.

W roku 2019 przeprowadzono łącznie 22 kontrole w zakresie substancji i mieszanin chemicznych, co stanowi 28% ogólnej liczby przeprowadzonych kontroli. W 3 przypadkach stwierdzono naruszenie przepisów dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin. Nieprawidłowości dotyczyły:

- braku procedury działania w przypadku awarii związanej z czynnikiem chemicznym – chemia basenowa,
- braku w ryzyku zawodowym informacji nt. zagrożeń związanych z występowaniem w środowisku pracy niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych,
- braku wentylacji w magazynie substancji chemicznych, w magazynie środków chemicznych kanistry ze środkami chemicznymi usytuowane bezpośrednio na podłodze. Wydano 2 decyzje w tym zakresie.

Produkty biobójcze

Zgodnie z ewidencją prowadzoną przez PSSE w Giżycku w 2019 roku 31 podmiotów wprowadzało do obrotu produkty biobójcze. Przeprowadzono 2 kontrole w tym zakresie u podmiotu prowadzącego handel detaliczny. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Prekursory narkotyków kat. 2 i 3

Prekursory narkotyków to substancje chemiczne posiadające szereg legalnych zastosowań, są one przedmiotem obrotu na rynkach regionalnych i światowych, ale niektóre z nich mogą zostać wykorzystane do produkcji narkotyków.

Na terenie naszego powiatu w 2019 roku prekursory narkotyków kategorii 3 (aceton) wprowadzało do obrotu 5 podmiotów. Zewidencjonowano 10 podmiotów stosujących prekursory narkotyków kat. 2 i 3:

KATEGORIA 2 PODKATEGORIA 2A

Substancja	Nazewnictwo NS (jeśli odmienne)	Kod NS ⁽¹⁾	Nr CAS ⁽²⁾
Bezwodnik octowy		2915 24 00	108-24-7

Sole substancji wymienionych w tej kategorii w każdym przypadku, gdy ich istnienie jest możliwe.

PODKATEGORIA 2B

Substancja	Nazewnictwo NS (jeśli odmienne)	Kod NS ⁽¹⁾	Nr CAS ⁽²⁾
Kwas fenylooctowy		2916 34 00	103-82-2
Kwas antranilowy		2922 43 00	118-92-3
Piperydyna		2933 32 00	110-89-4
Nadmanganian potasu		2841 61 00	7722-64-7

KATEGORIA 3

Substancja	Nazewnictwo NS (jeśli odmienne)	Kod NS ⁽¹⁾	Nr CAS ⁽²⁾
Kwas chlorowodorowy	Chlorowódor	2806 10 00	7647-01-0
Kwas siarkowy(VI)		2807 00 10	7664-93-9
Toluen		2902 30 00	108-88-3
Eter etylu	Eter dietylowy	2909 11 00	60-29-7
Aceton		2914 11 00	67-64-1
Keton metylowo-etylowy	Butanon	2914 12 00	78-93-3

Sole substancji wymienionych w tej kategorii, niebędące solami kwasu chlorowodorowego i kwasu siarkowego(VI), w każdym przypadku gdy istnienie takich soli jest możliwe.

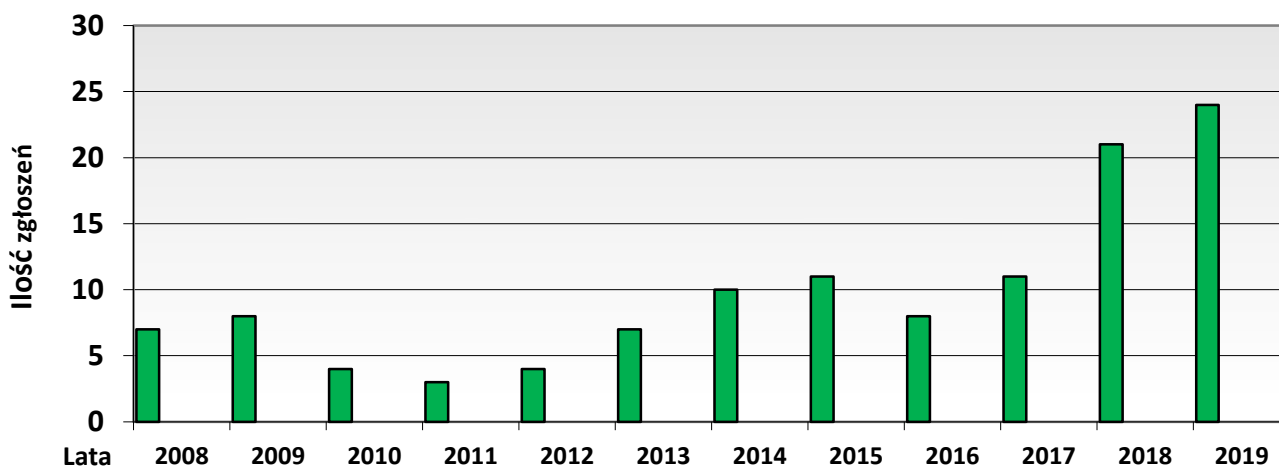
Nadzór nad czynnikami biologicznymi

W powiecie giżyckim narażenie pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne występuje w 83 zakładach, co stanowi ok. 36% wszystkich zakładów będących w ewidencji. W 2019 roku skontrolowano 6 zakładów, w których ogółem narażonych było na szkodliwe czynniki biologiczne 105 osób. Przeprowadzono 6 kontroli w tym zakresie. Nieprawidłowości stwierdzono podczas 1 kontroli, dotyczyły one braku rejestru prac oraz rejestru pracowników pracujących w narażeniu na czynniki biologiczne z grupy 3 lub 4 zagrożenia. Wydano 1 decyzję administracyjną.

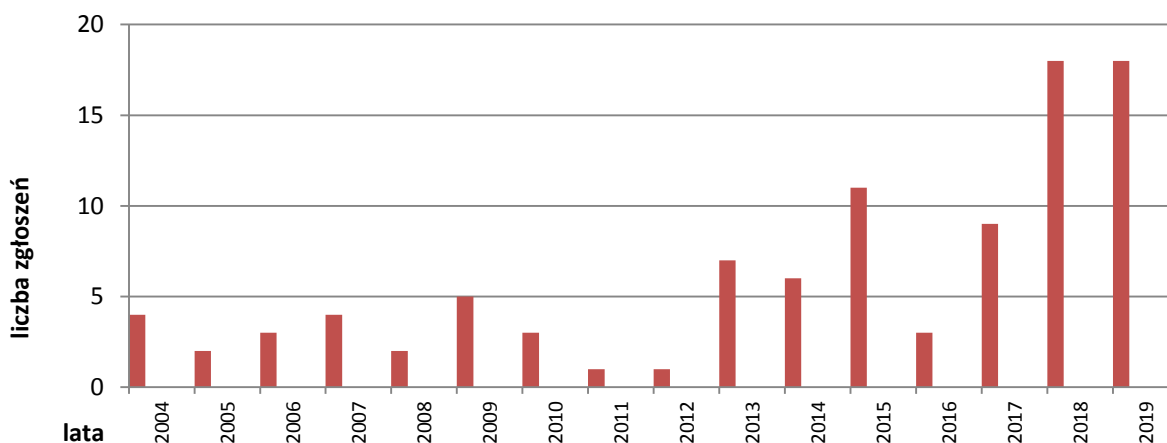
Choroby zawodowe

W latach 2018-2019 nastąpił znaczny wzrost zgłoszeń podejrzeń choroby zawodowej.

Liczba zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej w latach 2008-2019:

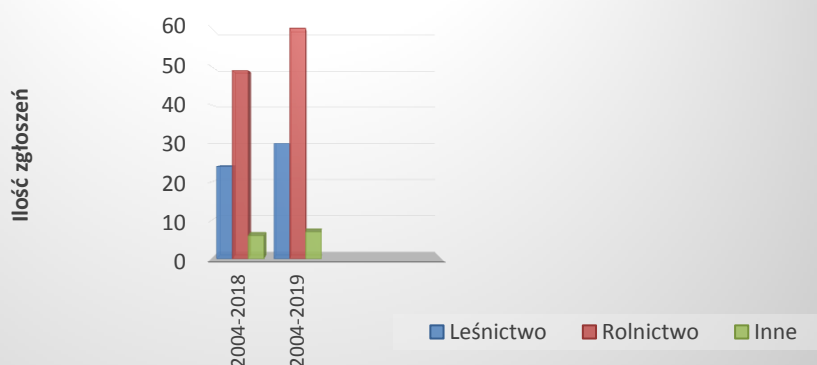

W 2019 roku wydano 8 decyzji stwierdzających chorobę zawodową (siedem dotyczących boreliozy, jedna - zespół cieśni w obrębie nadgarstka) i 4 decyzje o braku podstaw do jej stwierdzenia (2 dotyczące boreliozy, jedna - zapalenia nadkłykcia kości ramiennej, kolejna - przewlekłe zapalenie okołostawowe barku). Ilość zgłoszeń dotyczących podejrzenia choroby zawodowej spowodowanych ukąszeniem przez kleszcze utrzymuje się na tym samym poziomie w porównaniu do poprzedniego roku (11 przypadków dotyczyło rolników, 6 - pracowników leśnych, 1 – laborant-technolog), obrazuje to poniższy wykres:

Ilość zgłoszeń dotyczących chorób odkleszczowych w poszczególnych grupach zawodowych:

Z powyższego wykresu wynika, jak wielkie znaczenie ma profilaktyka (stosowanie ubrań ochronnych, preparatów odstrasżających kleszcze – repelentów, szczepień przeciwko KZM i innych działań ochronnych) oraz wiedza i świadomość zagrożeń chorobami przenoszonymi przez kleszcze. Rolnicy nadal przyznają, iż na co dzień najczęściej nie stosują żadnych działań profilaktycznych. Co roku zgłoszeń dotyczących chorób odkleszczowych najwięcej jest w grupie zawodowej rolników.

Higiena dzieci i młodzieży

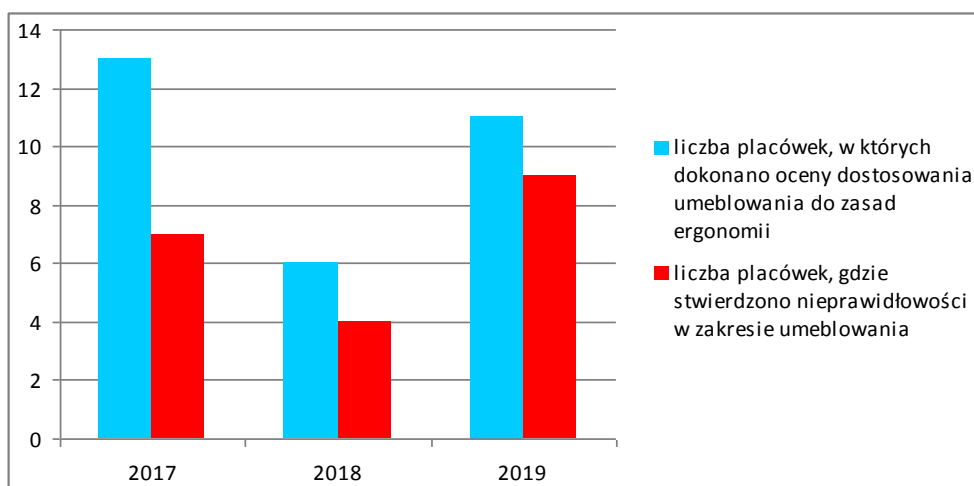

Pion Higieny Dzieci i Młodzieży Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu giżyckiego w roku 2019 sprawował nadzór nad 47 stałymi zakładami nauczania i wychowania oraz zajmował się zapewnieniem bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu podczas wypoczynku zimowego i letniego. W elektronicznej bazie danych Ministerstwa Edukacji Narodowej na terenie powiatu giżyckiego zarejestrowano ogółem 258 turnusów wypoczynkowych (w roku 2018 było – 208). Większość z nich (228) zorganizowano w trakcie letnich wakacji, pozostałe turnusy (30) odbyły się w trakcie ferii zimowych.

W nadzorowanych obiektach kontrolowano przestrzeganie przepisów określających wymagania dotyczące higieny procesu nauczania oraz higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach wyższych i ośrodkach wypoczynku. W trakcie całego roku 2019 w zakładach nauczania i wychowania oraz placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży pracownicy higieny dzieci i młodzieży przeprowadzili ogółem 209 kontroli sanitarnych. W tym okresie wydano 40 decyzji administracyjnych, wystawiono 29 decyzji płatniczych na kwotę 1087 zł, 3 upomnienia, mandatów nie nakładano, postanowień i tytułów wykonawczych nie wystawiano.

Stan placówek oświatowo-wychowawczych zlokalizowanych na terenie powiatu giżyckiego ulega systematycznej poprawie i należy go ocenić jako dobry. Wszystkie zakłady nauczania i wychowania posiadają instalację wodociągową i dostęp do kanalizacji lub posiadają szambo.

Jednym z działań podejmowanych przez pion higieny dzieci i młodzieży w 2019 roku było dążenie do zapewnienia wszystkim uczniom i przedszkolakom stanowisk pracy dostosowanych do wymagań ergonomii. Prawidłowe stanowisko pracy ucznia (tj. ławka/stolik i krzesło), które jest właściwie ze sobą zestawione zapobiega powstawaniu wad postawy lub pogłębianiu już istniejących, a także zapewnia młodemu organizmowi komfortowe warunki w procesie uczenia się.

Ogółem zbadano 776 dzieci w 11 placówkach (w 6 przedszkolach i 5 szkołach podstawowych, w tym jednej wchodzącej w skład zespołu szkół). W przedszkolach, gdzie było przeprowadzone badanie dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii zbadano 321 dzieci i stwierdzono, iż 19 osób z 9 oddziałów korzysta z niewłaściwie dobranych stolików i krzesełek. Było to mniej niż 20% badanych dzieci w poszczególnych placówkach.

W 5 szkołach podstawowych oceniono 455 uczniów; stwierdzono, iż 81 osób siedzi w niewłaściwie dobranych do swojego wzrostu meblach edukacyjnych (stolikach i krzeselkach).

W jednej ze szkół miejskich (Szkoła Podstawowa Nr 7 w Giżycku) wszczęto postępowanie administracyjne z nakazem dostosowania umeblowania do zasad ergonomii z terminem do przyszłego roku szkolnego. Wg. przeprowadzonej oceny stwierdzono, iż nieprawidłowo siedziało 65 uczniów z 204 badanych.

W pozostałych objętych badaniami szkołach stwierdzono pojedyncze nieprawidłowe stanowiska - stanowiło to mniej niż 20% ogółu badanych i odstąpiono od wszczęcia postępowania administracyjnego.

Przeprowadzane badania (na przestrzeni lat) w placówkach oświatowych potwierdzają fakt, iż większość dzieci i uczniów korzysta z prawidłowo dobranych stanowisk pracy, tylko pojedyncze osoby korzystają ze źle dobranych do ich wzrostu stolików i krzesel.

Reforma oświatowa wprowadzająca między innymi wygaśnięcie gimnazjów i rozszerzenie szkół podstawowych o oddziały klas VII i VIII spowodowała powiększenie liczby oddziałów w szkołach podstawowych. Pojawiły się problemy lokalowe - powiększyła się liczba placówek z prowadzeniem zajęć w systemie gabinetowym, a to łączy się ze zmianą pomieszczeń po każdej lekcji. Jednocześnie staje się trudnością zapewnienie, w jak największym stopniu, dostosowanych mebli edukacyjnych do zasad ergonomii.

Pracownicy higieny dzieci i młodzieży w 2019 roku nie zajmowali się, jak to było w poprzednich latach, oceną badań nateżenia oświetlenia sztucznego w podległych placówkach. W poprzedzających latach badania były prowadzone z nadzoru i wykonywane przez Laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kętrzynie. Obecnie wyniki przeprowadzonych badań nateżenia sztucznego powinny być przedstawione podczas kontroli w nadzorowanych obiektach. Badania, dana placówka przeprowadza we własnym zakresie, zlecając ich wykonanie właściwym i uprawnionym do tego celu firmom lub instytucjom. W dwóch szkołach poprawiono oświetlenie sztuczne, a przedstawione wyniki badań potwierdziły zgodność z Polską Normą.

W 2019 roku w powiecie giżyckim nie były przeprowadzane oceny rozkładów zajęć lekcyjnych.

Warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach

Podstawą zachowania należytych warunków sanitarnych we wszystkich placówkach jest zapewnienie dzieciom i młodzieży prawidłowych warunków utrzymania higieny osobistej.

W trakcie czynności kontrolnych oceniano sprawność techniczną urządzeń oraz stan sanitarno-techniczny pomieszczeń sanitarnych. Zwracano szczególną uwagę na wyposażenie zapewniające odpowiednie warunki do utrzymania higieny osobistej tj.: dostęp do ciepłej bieżącej wody, mydła w dozownikach, suszarek do rąk lub ręczników jednorazowych oraz papieru toaletowego.

Jak wynika z przeprowadzonych kontroli, w placówkach zapewnione są środki finansowe na ręczniki jednorazowego użytku do osuszania rąk, mydło oraz papier toaletowy.

Nadzór nad sezonowym wypoczynkiem dzieci i młodzieży

Na terenie powiatu giżyckiego, w okresie zimy i lata w dniach wolnych od nauki organizowano wypoczynek dla dzieci i młodzieży szkolnej. W okresie ferii zimowych zgłoszono 30 turnusów wypoczynku. W okresie letnich wakacji w elektronicznej bazie wypoczynku zarejestrowano 228 turnusów wypoczynkowych. Ogółem z wypoczynku zimowego i letniego, zorganizowanego w naszym powiecie w roku 2019 skorzystało 4679 dzieci i młodzieży.

W nadzorowanych placówkach kontrolowano przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do używanego sprzętu.

W trakcie trwania ferii zimowych pracownicy pionu higieny dzieci i młodzieży skontrolowali ogółem 20 turnusów, przeprowadzając w nich 20 kontroli sanitarnych, w tym 9 kontroli wspólnie z pracownikami sekcji Higieny Żywności i Przedmiotów Użytku oraz 2 kontrole z Promocją Zdrowia i Oświatą Zdrowotną. Obiekty, w których odbywał się wypoczynek przygotowano prawidłowo, a organizatorzy zadbali o właściwe warunki sanitarne.

Podczas wakacji skontrolowano 73 turnusy letniego wypoczynku (często jeden organizator organizuje kilka turnusów), przeprowadzając ogółem 76 kontroli sanitarnych (w tym 2 interwencyjne).

W wyniku prowadzonego nadzoru sanitarnego nie stwierdzono złych warunków sanitarno-higienicznych. W placówkach organizatorzy zadbali o atrakcyjny i zdrowy wypoczynek, różnorodny dostosowany do wieku program, a zakwaterowanie spełniało właściwe warunki sanitarno – higienicznych.

Poprawa stanu sanitarnego zakładów nauczania i wychowania

W wyniku prowadzonego nadzoru przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Giżycku w roku 2019 uzyskano poprawę stanu sanitarnego szeregu zakładów nauczania i wychowania:

- przeprowadzono remonty sal lekcyjnych, pracowni, korytarzy, szatni, świetlic szkolnych, pomieszczeń zastępczej sali gimnastycznej oraz pomieszczeń sanitarnych w placówkach
- zapewniono możliwość korzystania z rozbieralni przez uczniów przy sali gimnastycznej poprzez uporządkowanie pomieszczenia
- wyposażono pracownie komputerowe we właściwe krzesła
- zapewniono właściwość działania wentylacji mechanicznej i grawitacyjnej w obiektach
- poprawiono stan wyposażenia sanitariatów, poprzez uzupełnienie brakującego lub wymianę starego, zniszczonego sprzętu na nowy
- zapewniono właściwe oświetlenie sztuczne w salach lekcyjnych w 2 placówkach.

Zwalczanie chorób zakaźnych i szczepienia ochronne

W przypadku większości chorób zakaźnych sytuacja epidemiologiczna w powiecie giżyckim systematycznie się poprawia. Podobnie jak w latach ubiegłych, nie zarejestrowano zachorowań na dur brzuszny, błonicę, wściekliznę u ludzi, poliomyelitis.

Na podstawie zgłoszeń lekarskich zarejestrowano w 2019 roku w naszym powiecie 1829 zachorowań lub podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia (w 2018 roku – 895), z tego hospitalizowanych były 215 osób. Pracownicy sekcji epidemiologii w 2019 roku przeprowadzili 424

kontrole w tym: 306 dochodzeń epidemiologicznych, dotyczących opracowań chorób zakaźnych i 118 kontroli sanitarnych w placówkach prowadzących działalność leczniczą, w tym 10 kontroli punktów szczepień w zakresie wykonawstwa szczepień ochronnych .

Zatrucia pokarmowe

W powiecie giżyckim dominującym czynnikiem etiologicznym bakteryjnych zatruc pokarmowych są odzwierzęce typy pałeczek *Salmonella*, wśród których dominuje *Salmonella enteritidis*. W 2019 roku wskaźnik zapadalności (liczba zachorowań / 100 tys. mieszkańców), wynosił o 48,37. Zgłoszono 27 przypadków zakażeń pałeczką *Salmonella* (w 2018 – 6 zachorowań).

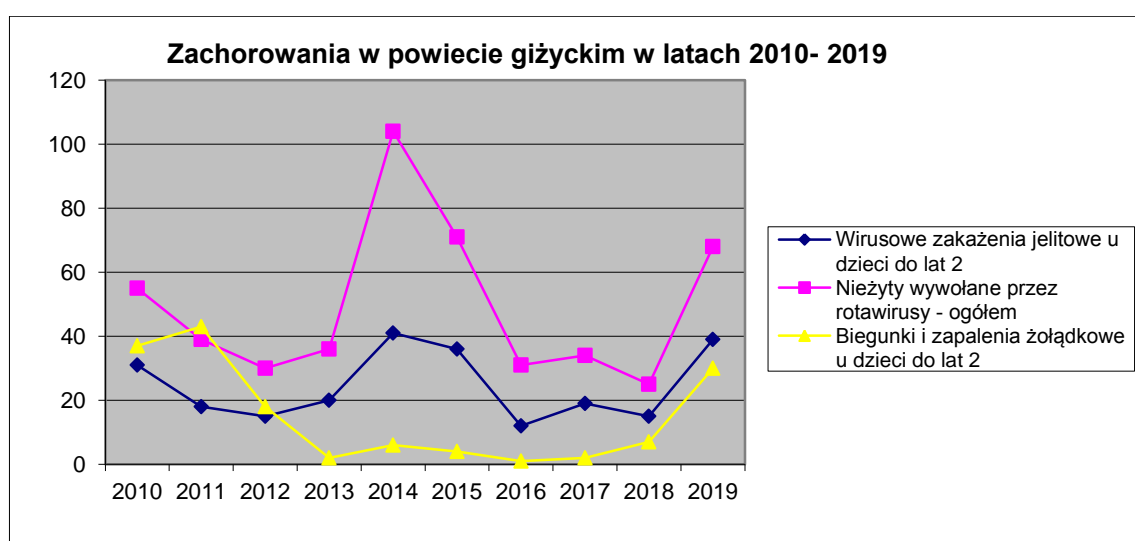
W 2019 roku zarejestrowano 1 ognisko zatrucia pokarmowego (3 – osobowa rodzina) – dotyczyło ono zatrucia pałeczkami *Salmonella Enteritidis*.

Wskaźniki zapadalności (liczba zachorowań / 100 tys. mieszkańców) na salmonellozę w latach 2010-2019 w kraju, województwie i powiecie:

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Polska	25,5	22,7	21,9	19,6	21,8	22,4	26,1	26,04	25,95	25,92
Województwo	37,1	40,3	24,5	35,1	25,4	23,8	18,4	23,2	19,46	19,59
Powiat giżycki	31,8	23,0	22,6	6,9	14,0	10,4	13,9	22,8	10,7	48,37

Biegunki u dzieci do lat dwóch

Liczba biegunek u dzieci do lat dwóch wywołana przez biologiczne czynniki chorobotwórcze przedstawia się w naszym powiecie w sposób następujący:

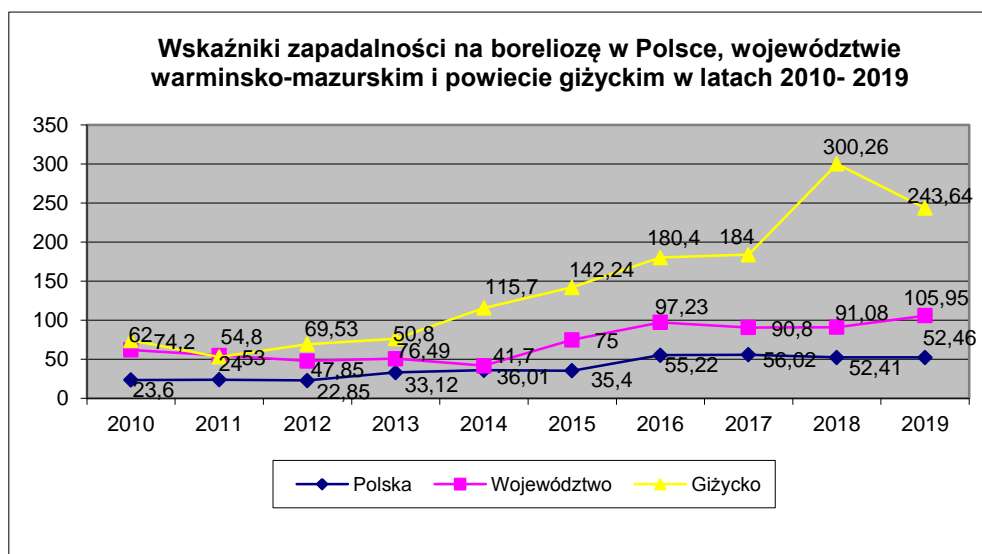
Przyczyną największej liczby zachorowań wśród dzieci do lat dwóch w naszym powiecie były nieżyty wywołane przez wirusowe zakażenia jelitowe, a także przez rotawirusy. W 2019 roku zarejestrowano 98 zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe, 68 zachorowań na nieżyty wywołane przez rotawirusy oraz 30 przypadków biegunek i zapalenia żołądkowego.

Choroby przenoszone przez kleszcze

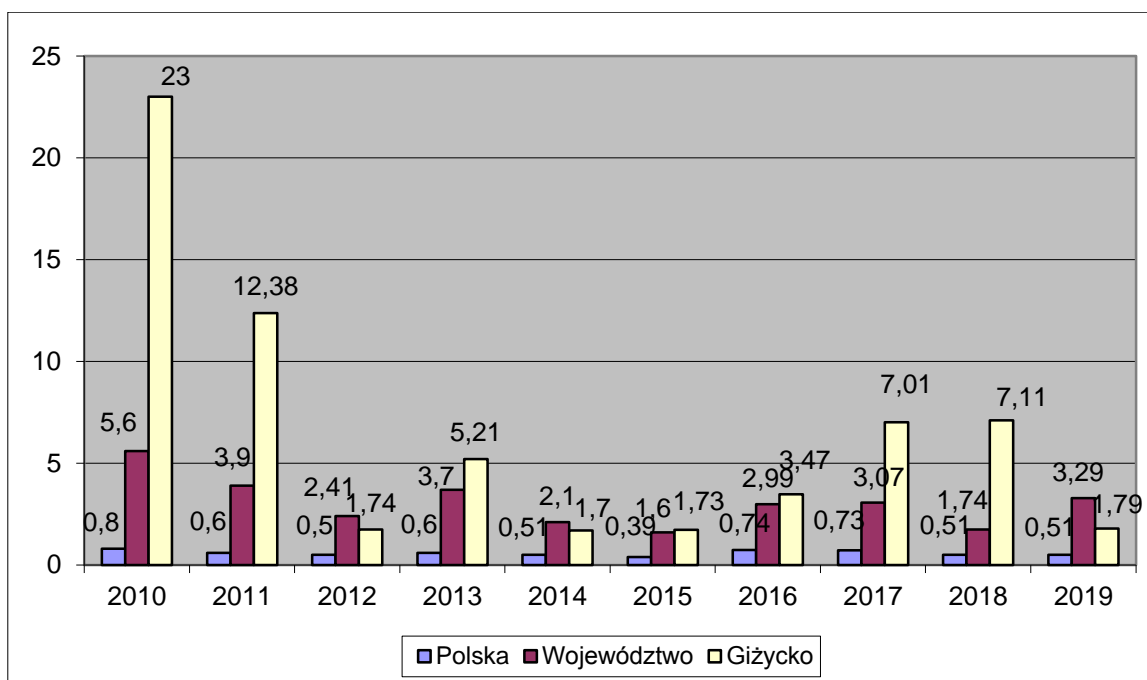
Problemem naszego powiatu, z uwagi na endemiczne występowanie zakażonych kleszczy są wysokie (zapadalność prawie pięciokrotnie wyższa niż w kraju i ponad dwukrotnie wyższa niż w województwie) współczynniki zapadalności na boreliozę - 136 zgłoszonych przypadków zachorowania, (w 2018 roku – 169) i kleszczowe zapalenie mózgu: 1 zgłoszony przypadek (w 2018 r. - 4)

W 2019 roku nieobowiązkowym szczepieniem ochronnym przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu poddało się w powiecie giżyckim 248 osób. Odnotowano wzrost liczby zaszczepień w stosunku do roku poprzedniego (w 2018 roku szczepieniu poddały się 188 osoby):

Lata	Ilość osób zaszczepionych
2010	108
2011	115
2012	58
2013	94
2014	173
2015	143
2016	166
2017	155
2018	188
2019	248

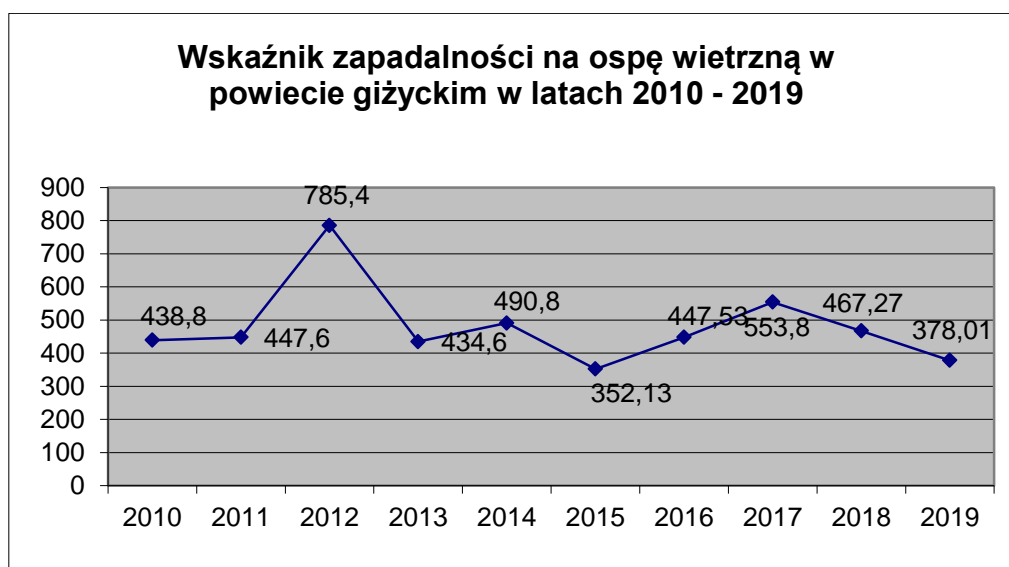

Wskaźniki zapadalności na wirusowe zapalenie mózgu przenoszone przez kleszcze w Polsce, województwie warmińsko-mazurskim i powiecie giżyckim w latach 2010-2019

Ospa wietrzna

W 2019 roku odnotowano niewielki spadek liczby zachorowań na ospę wietrzną (z 263 w 2018 roku do 211 przypadków w 2019 roku), co przedstawia poniższy wykres:

Pokąsania i kontakty osób ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę

Wśród ogólnej liczby pokąsań i kontaktu osób ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę w ubiegłym roku, prawie dwukrotnie wzrósł odsetek podjętych szczepień przeciwko wściekliznie. Większość tych osób została zakwalifikowana przez lekarzy do szczepień w wyniku pokąsania przez bezpieczne psy i koty oraz przez nietoperze:

Lata	Pokąsania ogółem	Ilość osób poddanych szczepieniom p/wścieklicznie	Odsetek osób zaszczepionych
2010	102	20	19,6%
2011	96	26	27,1%
2012	68	15	22,0%
2013	90	20	22,2%
2014	112	33	29,5%
2015	83	18	21,7%
2016	84	10	11,9%
2017	67	28	41,8%
2018	79	17	21,5%
2019	75	30	40%

Zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu A, B i C

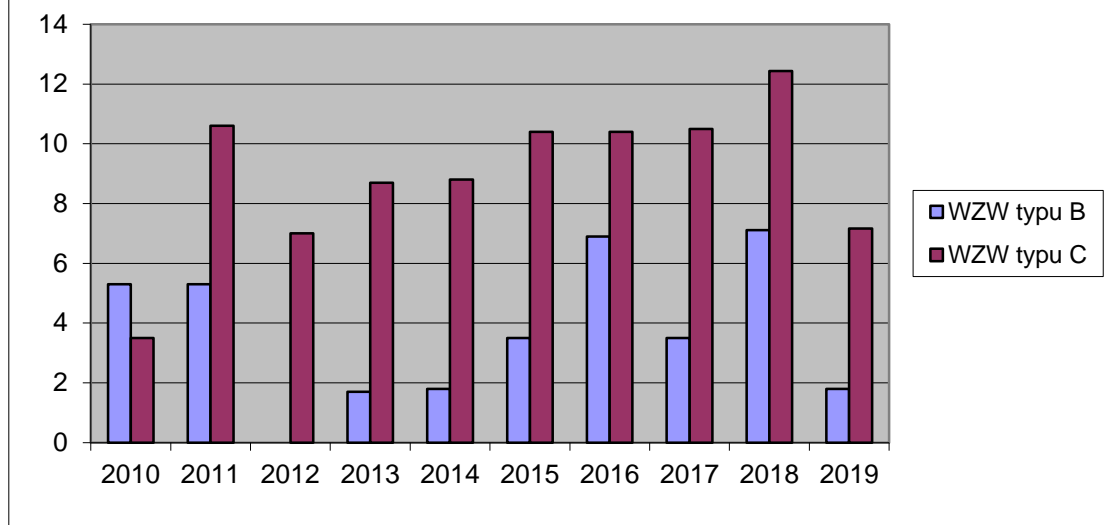
Od kilku lat nie zarejestrowano w powiecie giżyckim zachorowań na wzv typu A (pokarmowe). Odnotowano natomiast spadek zgłoszonych zachorowań na wzv typu B i C :

- w przypadku przewlekłego wzv typu B w 2019 roku zarejestrowano 1 zachorowanie (wsk. zap.1,79)
- w przypadku wzv typu C w 2019 roku zarejestrowano 4 zachorowania (wsk. zap. 7,16)

Wskaźniki zapadalności na wirusowe zapalenie wątroby w powiecie giżyckim w latach 2010-2019

Lata	WZW typu A	WZW typu B	WZW typu C
2010	0	5,3	3,5
2011	0	5,3	10,6
2012	0	0	7,0
2013	0	1,7	8,7
2014	0	1,8	8,8
2015	0	3,5	10,4
2016	0	6,9	10,4
2017	0	3,5	10,5
2018	0	7,1	12,4
2019	0	1,79	7,16

Wskaźniki zapadalności na wirusowe zapalenie wątroby typ B i typu C w powiecie giżyckim w latach 2010-2019

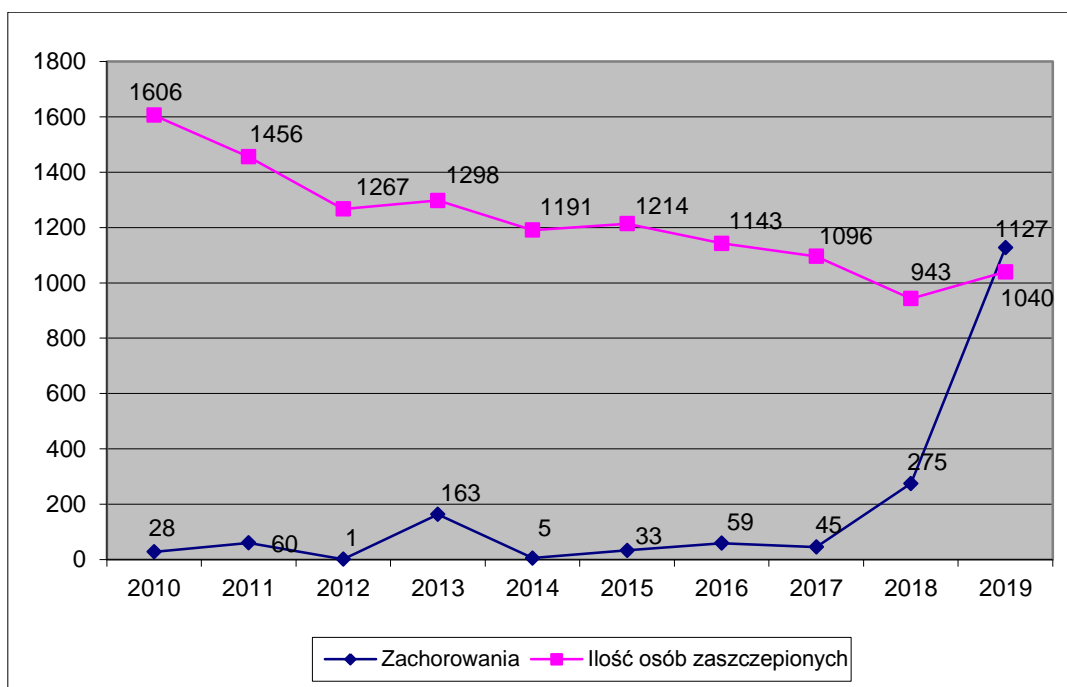
Grypa

W 2019 roku wirus grypy był przyczyną 1127 zgłoszonych przez lekarzy przypadków podejrzenia zachorowań w naszym powiecie, z czego potwierdzono 12 przypadków grypy sezonowej (w 2018 r. zgłoszono 275 przypadków podejrzenia zachorowania na grypę, z czego 3 przypadki zostały potwierdzone jako grypa sezonowa)

Zgłaszane przez lekarzy zachorowania na grype w powiecie giżyckim w latach 2010 - 2019

Poniższy wykres przedstawia ilość wykonanych szczepień przeciw grypie, w stosunku do zachorowań na grypę i infekcje grypopochodne w naszym powiecie w latach 2010-2019:

Od 2014 roku inspekcja sanitarna prowadzi rejestry nowo wykrytych zachorowań na gruźlicę, HIV i AIDS oraz prowadzi rejestry zachorowań na choroby weneryczne, na podstawie zgłoszeń dokonywanych przez placówki ochrony zdrowia.

Nowo wykryte zachorowania na gruźlicę, HIV, AIDS, kiłę i rzeżączkę w kraju, województwie i powiecie giżyckim w latach 2014 - 2019:

	Kraj						Województwo						Powiat					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Gruźlica	6936	6453	6644	5787	bd	bd	164	127	157	132	123	142	8	4	4	2	1	4
HIV	1151	1416	1459	1485	1304	1751	23	29	27	30	40	38	3	0	1	1	2	1
AIDS	154	139	116	116	121	123	6	11	9	10	12	6	0	3	1	0	2	1
Kiła	1208	1332	1593	1567	1198	1642	45	43	58	39	19	18	4	2	2	5	3	0
Rzeżączka	455	430	390	311	246	556	13	18	7	5	5	5	0	1	0	0	0	0

**Wskaźnik zapadalności na gruźlicę, HIV, AIDS, kiłę i rzeżączkę w kraju, województwie i powiecie giżyckim
w latach 2014 – 2019:**

	Kraj						Województwo						Powiat					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Gruźlica	18,0	16,7	17,3	15,1	12,2	13,7	1,3	8,8	0,4	7,0	8,6	10,2	14,0	6,9	6,9	3,5	1,8	7,16
HIV	3,0	3,7	3,8	3,9	3,4	4,56	1,6	2,0	1,9	2,1	2,8	2,66	5,3	0	1,7	1,8	3,6	1,79
AIDS	0,4	0,4	0,3	0,3	0,31	0,32	0,4	0,8	0,6	0,7	0,84	0,42	0	5,2	1,7	0	3,55	1,79
Kiła	3,1	3,5	4,1	4,1	3,12	4,27	3,1	3,0	4,0	2,7	bd	1,27	7,1	3,5	3,5	8,8	5,33	0
Rzeżączka	1,2	1,1	1,0	0,8	0,64	1,45	0,9	1,2	0,5	0,3	0,35	0,35	0	1,7	0	0	0	0

Odra

W 2019 roku odnotowano 18 (!) przypadków zachorowania na odrę. Dotyczyły one 12 potwierdzonych oraz 6 prawdopodobnych przypadków. Ostatnie odnotowane w przeszłości zachorowanie na odrę w powiecie giżyckim miało miejsce w 1999 roku.

Stan sanitarno-techniczny placówek służby zdrowia

W 2019 roku inspekcja sanitarna w powiecie objęła nadzorem 129 obiektów świadczących usługi lecznicze, w tym 45 podmiotów leczniczych oraz 84 praktyk zawodowych. Przeprowadzono 118 kontroli sanitarnych, w tym 10 kontroli punktów szczepień. Pracownicy sekcji epidemiologii wydali 3 decyzje administracyjne oraz 3 decyzje płatnicze. Mandatów karnych nie nałożono.

Stan sanitarno-techniczny placówek świadczących usługi zdrowotne jest zadawalający i systematycznie się poprawia. Podmioty lecznicze i praktyki zawodowe są systematycznie modernizowane i doposażane w brakujący sprzęt medyczny i urządzenia, dostosowując je do obowiązujących przepisów.

Szczepienia ochronne

Sekcja epidemiologii ds. szczepień ochronnych Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Giżycku nadzoruje oraz koordynuje wykonanie w powiecie giżyckim rządowego programu uodpornienia wrażliwych populacji (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia dotyczącego Programu Szczepień Ochronnych) w 13 placówkach służby zdrowia.

W 2019 roku realizacja programu obowiązkowego uodpornienia populacji do 19 roku życia w powiecie giżyckim wynosiła:

- szczepienia pierwotne przeciwko *błonicy, tężcowi i krztuścowi w pierwszym roku życia* - wykonano w 58,7 % (wymagane >55%)
- przeciwko *odrze, śwince i różyczce* w drugim roku życia - wykonano w 95,8 % (wymagane >95%)
- szczepienia przeciwko *błonicy, tężcowi i krztuścowi w szóstym roku życia* - wykonano w 96,8 %
- przeciwko *odrze, śwince i różyczce* w 10 r.ż. roku życia - wykonano w 96,9 %
- przeciwko *błonicy, tężcowi i krztuścowi* w 19 r.ż roku życia - wykonano w 98,8 %

W powiecie giżyckim cały personel wykonujący szczepienia ochronne (pielęgniarki i położne) posiada wymagane rozporządzeniem Ministra Zdrowia kursy specjalistyczne ze szczepień ochronnych.

Sekcja Szczepień prowadzi również:

- nadzór i kontrolę realizacji obowiązkowych oraz zalecanych szczepień ochronnych (Program Szczepień Ochronnych) w punktach szczepień na terenie powiatu, w tym nadzór nad realizacją Wojewódzkiego Terminarza Szczepień
- sporządzanie powiatowego zamówienia na szczepionki oraz ich dystrybucję do terenowych punktów szczepień, prowadzenie elektronicznej formy nadzoru nad dystrybucją szczepionek
- sporządzanie raportów związanych z działalnością sekcji
- monitorowanie niepożądanych odczynów poszczepiennych (w 2019 roku zgłoszono jeden odczyn poszczepienny o charakterze łagodnym)
- nadzór nad bezpieczeństwem przechowywania preparatów szczepionkowych.

Powyżej średniej krajowej zrealizowane zostało również w naszym powiecie w 2019 roku wykonanie *szczepień nieobowiązkowych, ale zalecanych (nie finansowanych ze środków znajdujących się w budżecie Ministra Zdrowia)*. Zaszczepiono 2.276 osób (w 2018 roku – 2.175), z czego:

- p/ grypie – 1.040 osób (w 2018 r. – 943)
- p/ wzw B – 397 osób (w 2018 r. – 345)
- p/ wzw A – 60 osób (w 2018 r. – 48)
- p/ Kleszczowemu Zapaleniu Mózgu – 248 osoby (w tym 32 pracowników z Nadleśnictwa), (w 2018 r. – 188 osób)
- p/ meningokokom – 79 osób (w 2018 r. – 58)
- p/ ospie wietrznej – 63 osoby (w 2018 r. – 49); 211 przypadków zachorowań w 2019 roku
- p/ rakowi szyjki macicy – nie wykonano szczepień z powodu braku dostępności szczepionki na polski rynku (w 2018 r. – 6)
- p/ rotawirusom – 199 osoby (w 2018 r. – 188)
- p/ pneumokokom – 125 osób (w 2018 r. – 329)

- p/ durowi brzuszemu – 65 osób (w 2018 r. – 21)

Ponadto, ze wskazań indywidualnych, uodporniono w 2019 roku 871 osób narażonych na zakażenie tężcem.

Bardzo dobre wykonanie masowych szczepień populacji do 19 roku życia przeciw chorobom zakaźnym pozwoliło utrzymać tzw. zbiorowiskową odporność społeczności powiatu. Efektem takich działań jest wzrost odsetka populacji niewrażliwej na choroby zakaźne, przeciw którym wykonywane były szczepienia ochronne oraz spadek współczynników zapadalności na te choroby.

Pracownicy placówek realizujących szczepienia ochronne edukują rodziców w zakresie szczepień, przedstawiają korzyści oraz ryzyko związane z metodą zapobiegania chorobom zakaźnym.

Niemniej niepokój budzą odmowy szczepień dzieci przez rodziców – zwolenników tzw. ruchów antyszczepionkowych. W naszym powiecie odsetek dzieci nieszczepionych zgłoszonych w 2019 roku to 0,19 % (19 dzieci, w tym dwoje - zaszczepiono po działaniach PPIS) w stosunku do ogólnej liczby podlegających szczepieniom obowiązkowym do 19 r. ż (9.637 osób) .

W 2019 roku wystosowano pisma z informacją o obowiązku szczepień ochronnych do 24 rodziców, z czego troje rodziców zaszczepiło swoje dzieci. W przypadku braku reakcji ze strony zobowiązanych do szczepień, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny przesyła pisemne upomnienia. W 2019 roku wystawiono 32 upomnienia do obojga rodziców.

W przypadku odmowy wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych organem egzekucyjnym właściwym w zakresie egzekucji administracyjnej jest wojewoda, który na mocy porozumienia z dnia 10 lutego 2014 r. powierzył Warmińsko- Mazurskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Olsztynie prowadzenie spraw z zakresu egzekucji administracyjnej o charakterze niepieniężnym i to on posiada w świetle obowiązujących przepisów właściwość do wykonania wskazanej czynności.

W 2019 roku wystawiono 23 tytuły wykonawcze, które skierowano wraz z wnioskami o wszczęcie postępowania egzekucyjnego do WMPWIS.

Ogółem od 2010 roku nie zaszczepiono w naszym powiecie 68 dzieci (każdy przypadek jest rozpatrywany i analizowany przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, w większości przypadków podjęto działania administracyjno – egzekucyjne).

W Programie Szczepień Ochronnych (PSO) na 2019 rok wprowadzono zmianę w schemacie szczepień MMR przeciw odrze, śwince i różyczce, polegającą na przesunięciu podania drugiej dawki MMR z 10 roku życia na 6 rok życia. Dzieciom pomiędzy 7 a 9 rokiem życia, podanie drugiej dawki szczepionki będzie sukcesywnie wyrównywane poprzez szczepienie w wieku 10 lat (po ukończeniu 9 roku życia).

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Działalność zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, dotyczy zakresu określonego w art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r., poz.59 z późn. zm.). Działania podejmowane były na wniosek organów administracji samorządowej lub inwestorów i miały na celu eliminowanie nieprawidłowości natury sanitarnej na różnych etapach procesu inwestycyjnego między innymi poprzez:

- uzgadnianie i opiniowanie:
  - miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy,
  - warunków zabudowy i zagospodarowania terenu,
  - dokumentacji projektowych dotyczących budowy lub zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych;
    - uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych,
    - opiniowanie na etapie oceny oddziaływania na środowisko,
    - udzielanie informacji o podstawowych wymaganiach sanitarno-higienicznych ze wskazaniem właściwych aktów prawnych.

W 2019 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku wydał dla powiatu 25 opinii i uzgodnień w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym 13 dotyczyło wydania opinii co do zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, 12 dotyczyło uzgodnienia zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wszystkie opracowania obejmowały sporządzanie nowych jak i zmianę istniejących dokumentów i dotyczyły m.in. określenia sposobu zagospodarowania terenu czy wprowadzenia rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych oraz zakazów i nakazów gwarantujących prawidłowe funkcjonowanie w celu ochrony i zabezpieczenia środowiska naturalnego oraz prawidłowego funkcjonowania sąsiednich terenów o różnym przeznaczeniu. Uwzględniano przy opiniowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, skutki oddziaływania na mieszkańców oraz szczególną uwagę zwracano na sposób zaopatrzenia w wodę pitną, gospodarkę wodno-ściekową i gospodarkę odpadami.

W 2019 roku dokonano 34 uzgodnień pod względem wymagań higieniczno-sanitarnych dokumentacji projektowej i koncepcji w tym: 16 opinii o projektach żywnościowo-żywnościowych (bary, restauracje, sklepy), 5 opinii obiektów do upiększania ciała (zakłady fryzjerskie, kosmetyczne), 1 opinia

dotyczyła obiektów poprawy zdrowia (gabinet lekarski), 1 dokumentacja dotyczyła obiektu opieki nad dziećmi (przedszkole), 6 opinii o zakładach pracy (m.in. pomieszczenia socjalno-biurowe, magazynowo-warsztatowe, warsztatowe), 5 innych obiektów (m.in. hala magazynowa, pomieszczenia handlowo-usługowe, rozbudowa apteki), 1 - modernizacja i przebudowa Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Łękuk Mały.

W 2019 roku dokonano odbiorów 86 obiektów przekazywanych do użytkowania. W tym: 29 kontroli dotyczyło obiektów żywieniowo-żywnościowych: restauracje, bary, sklepy spożywcze, mała gastronomia, 8 obiektów służących poprawie zdrowia mieszkańców: gabinety lekarskie, pielęgniarskie, 22 zakłady - fryzjerskie, fryzjersko – kosmetyczne, kosmetyczne, klub fitness, 9 zakładów pracy (hale produkcyjne, naprawy samochodów, wymiany opon, montażu urządzeń, modernizacja i rozbudowa istniejących obiektów), 5 placówek opieki nad dziećmi – 2 przedszkola, ognisko wychowawcze, plac zabaw dla dzieci, punkt zajęć pozalekcyjnych – robotyka. . Dokonano kontroli 13 innych obiektów – budynki usługowe przeznaczone na cele handlowe, pomieszczenia usługowe, magazynowe, rozbudowa istniejących obiektów np. apteka i inne. Dokonano również 13 kontroli w trakcie realizacji inwestycji i stwierdzono uchybienia oraz nieprawidłowości, które ujęto protokołach kontroli obiektów. Stwierdzone nieprawidłowości były usuwane przed zgłoszeniem obiektów do ostatecznej kontroli i zajęcia stanowiska.

W ramach zadania nałożonego przez zapisy art. 56 ustawy Prawo budowlane, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku zajął stanowisko w sprawie dopuszczenia do użytkowania 27 obiektów budowlanych. W ramach tych czynności dokonywano szczegółowego przeglądu obiektu i jego otoczenia, pod kątem zgodności z dokumentacją projektową i pod względem wymagań higieniczno-zdrowotnych. Zaobserwowano, że nowe objekty realizowane były zgodnie z zatwierdzonymi projektami budowlanymi.

W 2019 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w związku z zapisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - wydał 24 opinie sanitarne: w tym 21 co do braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, 3 o uzupełnienie dokumentacji i 1 opinię z zastrzeżeniem co do warunków realizacji przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska dotyczącą linii kolejowej.

Wydano 1 opinię negatywną w sprawie uzgodnienia warunków realizacji dla fermy drobiu w miejscowości Tros. Dokonując analizy przedstawionego przez inwestora raportu o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko dla fermy drobiu zaproponowanych rozwiązań i zabezpieczeń minimalizujących wpływ na tereny przyległe i tereny z zabudową mieszkaniową stwierdzono, iż planowana inwestycja będzie miała znaczący wpływ na pogorszenie warunków życia dla okolicznych mieszkańców.

Podsumowując działania podejmowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Giżycku w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy stwierdzić, że liczba spraw załatwiona w 2019 roku kształtuje się na podobnym poziomie co w latach wcześniejszych.

Zauważono, rosnącą świadomość w zakresie ochrony zdrowia i życia ludzkiego zarówno przez inwestorów prywatnych jak i instytucje projektujące i oddające do użytkowania obiekty budowlane oraz organów prowadzących postępowania w zakresie zagospodarowania przestrzennego czy ochrony środowiska co przedkłada się na poprawę warunków życia mieszkańców.

Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna

Podstawą działalności w zakresie edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia jest Narodowy Program Zdrowia oraz Ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z uwzględnieniem sytuacji epidemiologicznej i zdrowotnej oraz potrzeb terenu.

Działalność prozdrowotna realizowana jest poprzez pogramy edukacyjne, akcje informacyjno-edukacyjne oraz ogólnopolskie kampanie społeczne. Podejmowane i realizowane przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Giżycku działania w zakresie promocji zdrowia w 2019 roku obejmowały głównie profilaktykę chorób oraz promocję zdrowego stylu życia.

W roku 2019 w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Giżycku realizowane były następujące programy edukacyjne:

Lp	Nazwa interwencji programowej	Opis treści działań programowych	Liczba odbiorców programu
1.	<p>Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę!”</p> 	<p>Cele programu jest edukacja w zakresie kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin przez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, opierając się na odpowiedzialności indywidualnej i wolnym wyborze jednostki.</p> <p>Program realizowany jest w szkołach podstawowych w klasach V-VIII.</p> <p>W ramach programu szkoły realizują działania metodą projektu. Projekty są interdyscyplinarne, traktujące program zdrowego stylu życia całościowo.</p>	<p><u>14 szkół</u> na terenie powiatu realizowało ogólnopolski program edukacyjny.</p> <p><u>2570 odbiorców</u> działań programowych – uczniów gimnazjów oraz uczniów klas V, VI, VII szkół podstawowych i ich rodziców.</p>

2.	<p>Program „Czyste powietrze wokół nas”</p> 	<p>Głównym założeniem programu jest ochrona dzieci przed szkodliwym wpływem dymu tytoniowego. Program ma na celu uświadomienie rodziców i opiekunów dzieci w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy a także zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą w ich obecności.</p>	<p>Program realizowany jest przez <u>3 placówki</u>.</p> <p><u>416 odbiorców programu</u> – dzieci uczęszczające do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych oraz ich rodzice.</p>
3.	<p>Program „Bieg po zdrowie”</p> 	<p>„Bieg po zdrowie” to nowy program antytytoniowej edukacji zdrowotnej opracowany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym we współpracy z ekspertami Grupa, do której skierowany jest nowy program, to dzieci w IV klasie szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9-10 lat). Główne cele programu:</p> <ul style="list-style-type: none"> · opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży · pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego. · zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. 	<p>Uczniowie z 3 klas 4 szkół podstawowych – <u>203 odbiorców</u></p>
4.	<p>Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV.</p> 	<p>Program oparty jest o prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie zapobiegania zakażeniom wirusem HIV wśród ogółu społeczeństwa poprzez realizację programów i kampanii informacyjnych.</p> <p>Coroczną okazją do nasilenia działań w zakresie profilaktyki HIV jest Światowy Dzień AIDS, obchodzony 1 grudnia. Tego Dnia organizowane były przez PSSE w Giżycku zajęcia edukacyjne a także punkty promocji zdrowia w placówkach oświatowych.</p>	<p><u>Ok. 1582 odbiorców</u> działań programowych oraz kampanii społecznych.</p>

<p>5.</p>	<p>Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych. (KIK/68)</p> 	<p>Celem polsko-szwajcarskiego projektu jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym, tj. między 15 a 49 rokiem życia. Działania podejmowane w ramach programu opierają się o realizację działań kampanijnych, realizację programu edukacyjnego dla młodzieży szkół ponadpodstawowych „ARS...”, prowadzenie zajęć edukacyjnych dla młodzieży i ich rodziców oraz organizację szkoleń.</p> <p>W ramach realizacji projektu współpracujemy z Komendą Powiatową Policji w Giżycku.</p>	<p><u>2305 odbiorców</u> działań programowych. Działania profilaktyczne skierowane były do uczniów gimnazjów, szkół ponadpodstawowych oraz uczniów starszych klas szkół podstawowych. Działaniami związanymi z realizacją programu KIK/68 została objęta również społeczność lokalna.</p>
<p>6.</p>	<p>Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce w tym:</p> <p><i>Światowy Dzień Bez Tytoniu „Stop nielegalnemu obrotowi wyrobami tytoniowymi”</i></p> <p><i>Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu</i></p> 	<p>Głównym celem programu jest przede wszystkim ograniczenie ekspozycji na dym tytoniowy (w odniesieniu do czynnego i biernego palenia tytoniu) w społeczeństwie polskim. W ramach Światowego Dnia Bez Tytoniu i Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu zorganizowano punkty promocji zdrowia .</p> <p>Prowadzone były również zajęcia i spotkania edukacyjne z uczniami szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, rodzicami a także kadrą pedagogiczną.</p>	<p>Działaniami profilaktycznymi zostało objętych <u>3441 osoby</u> (uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów oraz uczniowie ze szkół ponadpodstawowych oraz społeczność lokalna)</p>

W roku 2019 działania edukacyjne realizowane były także poprzez następujące interwencje nieprogramowe i akcje informacyjno-edukacyjne:

7.	<p>Akcja „Zdrowe wakacje”</p> 	<p>Akcja ma na celu zmniejszenie liczby wypadków, zachorowań i zakażeń dzieci i młodzieży przebywających na obozach i koloniach letnich. Działania prowadzone były również we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Giżycku.</p>	<p>Działaniami prowadzonymi w ramach akcji zostało objętych: uczestników kolonii, obozów letnich, uczniów klas 0- V SP, uczestników Bajkowego Lata uczestników punktu promocji zdrowia – łącznie <u>1324 uczestników</u></p>
8.	<p>Profilaktyka grypy</p> 	<p>PSSE w Giżycku prowadziła działania profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży wypoczywających na zimowiskach.</p>	<p><u>120 uczestników</u> wypoczynku zimowego</p>
9.	<p>Propagowanie zasad higieny osobistej</p> 	<p>Podstawowym celem podejmowanych działań było promowanie zdrowia i higienicznego trybu życia. Głównymi działaniami podjętymi w ramach propagowania zasad higieny osobistej była organizacja zajęć edukacyjnych w palcówkach oświatowych powiatu giżyckiego.</p>	<p>Uczniowie placówek oświatowych, rodzice i opiekunowie, kadra pedagogiczna</p>
10.	<p>Profilaktyka chorób odkleszczowych</p> 	<p>Celem podejmowanych działań było zmniejszenie liczby zachorowań na choroby przenoszone przez kleszcze na człowieka, poprzez podniesienie świadomości społeczeństwa. Przekazywano informacje do lokalnych mediów, prowadzono dystrybucję materiałów prozdrowotnych, organizowano punkty promocji zdrowia i zajęcia edukacyjne.</p>	<p>Działaniami profilaktycznymi objęto ok. <u>2084 osób</u>.</p>

Realizacja działań oświatowo-zdrowotnych w 2019 roku opierała się głównie na prowadzeniu edukacji rodziców, dzieci i młodzieży w zakresie istotnych zagadnień zdrowotnych, takich jak profilaktyka chorób, profilaktyka uzależnień czy też zasady zdrowego stylu życia. Organizowane były również szkolenia dla bezpośrednich realizatorów edukacji zdrowotnej i profilaktycznej w szkołach. Przekazywano materiały informacyjno-edukacyjne do wszystkich współpracujących placówek oraz społeczności lokalnej.

Promocja zdrowia realizowana była poprzez udział w różnego rodzaju festynach i akcjach profilaktycznych.

Współpracowano między innymi ze :

- Starostwem Powiatowym w Giżycku
- Centrum Profilaktyki Uzależnień i Integracji Społecznej w Giżycku
- Nadleśnictwem Giżycko
- Komendą Powiatową Policji w Giżycku
- Świetlicą Socjoterapeutyczną w Giżycku
- Ryńskim Uniwersytetem Trzeciego Wieku
- Placówkami nauczania i wychowania.

Dziękujemy przedstawicielom wszystkich instytucji, organizacji, stowarzyszeń i firm, między innymi Starostwu Powiatowemu, Centrum Profilaktyki Uzależnień i Integracji Społecznej w Giżycku, Nadleśnictwu w Giżycku, którzy wspierali nas w 2019 roku w działalności prozdrowotnej na terenie naszego powiatu, a także wszystkim placówkom oświatowym za rzetelne działania w ramach programów profilaktycznych

***Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Giżycku***